

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Відділення заочного та дистанційного навчання

Кафедра менеджменту, маркетингу та публічного управління

Спеціальність 073 Менеджмент

**Освітньо-професійна програма
«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему

**«УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА- СУБ'ЄКТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Студент IV курсу групи МЗЕД-20.26 _____Пентковський Матвій Вікторович

Науковий керівник _____ к.е.н., доц. В.В. Пархоменко

Робота допущена до захисту:

Завідувач кафедри _____д.е.н., проф. Л.В. Лазоренко

Київ 2024

Ім'я користувача:
Лариса Лазоренко

ID перевірки:
1016074293

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

ID користувача:
100011453

Назва документа: Диплом 1

Кількість сторінок: 78 Кількість слів: 14028 Кількість символів: 116314 Розмір файлу: 578.00 KB ID файлу: 1015781955

24.2% Схожість

Найбільша схожість: 2.95% з Інтернет-джерелом (<http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/46522/1/Maksymiv>).

23.1% Джерела з Інтернету 961 Сторінка 80

1.96% Джерела з Бібліотеки 26 Сторінка 86

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 178

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

Освітній ступінь - *бакалавр*

Галузь знань - *07 «Управління і адміністрування»*

Спеціальність – *073 «Менеджмент»*

Освітньо-професійна програма – *«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту, маркетингу
та публічного управління

_____ д.е.н., проф. Л.В. Лазоренко

“ _____ ” _____ 2024 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА
Пентковського Матвія Вікторовича**

1. Тема роботи: «Управління інвестиційною привабливістю підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності»

керівник роботи: к.е.н., доц. Пархоменко В.В.

затвержені наказом НАСОА від «23» лютого 2024 року № 65

2. Строк подання студентом роботи: 20 травня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативно-правові акти, наукову літературу з проблематики роботи, матеріали фінансової звітності досліджуваного підприємства

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): дослідити сутність інвестиційної привабливості підприємства та зміст управління нею; охарактеризувати фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства; розглянути методичні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості об'єктів ринку інвестицій; надати загальну характеристику діяльності ТОВ «Сантранс» на ринку автотранспортних послуг; охарактеризувати технічну базу ТОВ «Сантранс»; здійснити інтегральну оцінку інвестиційної привабливості підприємства; розробити рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства; провести розрахунок прогнозного інтегрального показника інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс».

5. Перелік графічного матеріалу має бути достатнім для досягнення мети кваліфікаційної роботи бакалавра.

6. Дата видачі завдання _____

Керівник

(підпис)

Завдання прийняв до виконання

(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи бакалавра	Строк виконання етапів роботи
1.	Визначення мети і завдань кваліфікаційної роботи бакалавра	17.02.2024-20.02.2024
2.	Оформлення плану кваліфікаційної роботи бакалавра	21.02.2024-29.02.2024
3.	Підготовка першого розділу кваліфікаційної роботи бакалавра	01.03.2024-25.03.2024
4.	Підготовка другого розділу кваліфікаційної роботи бакалавра	26.03.2024-15.04.2024
5.	Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи бакалавра	16.04.2024-6.05.2024
6.	Оформлення вступу і висновків	7.05.2024-14.05.2024
7.	Проведення попереднього захисту кваліфікаційної роботи бакалавра	15.05.2024-19.05.2024
8.	Подання кваліфікаційної роботи бакалавра на кафедру для перевірки тексту на рівень оригінальності та отримання зовнішньої рецензії	20.05.2024
9.	Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра	20.05.2024-25.05.2024
10.	- оформлення доповіді захисту кваліфікаційної роботи бакалавра	
11.	- оформлення роздаткового матеріалу до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра	
12.	Захист кваліфікаційної роботи бакалавра	28.05.2024-30.05.2024

Студент _____ **М.В. Пентковський**
(підпис)

Керівник роботи _____ **В.В. Пархоменко**
(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність та зміст управління .	6
1.2. Фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства	11
1.3. Методичні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості об'єктів ринку інвестицій.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «САНТРАНС»	22
2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства на ринку автотранспортних послуг	22
2.2. Характеристика технічної бази ТОВ «Сантранс».....	27
2.3. Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс»	33
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ТОВ «САНТРАНС»	43
3.1. Розроблення рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства	43
3.2. Розрахунок прогностичного інтегрального показника інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс»	51
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	58
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток підприємства значною мірою обумовлений рівнем його інвестиційної активності. Інвестиції використовуються для оновлення матеріально-технічної бази, придбання інноваційних нематеріальних активів, для створення додаткових робочих місць та підвищення кваліфікації кадрів.

Недостатність внутрішніх джерел спонукає підприємця до залучення зовнішніх інвестицій, однак інвестори перед визначенням доцільності капіталовкладень чи купівлі акцій підприємства бажають оцінити його інвестиційну привабливість. При цьому така оцінка є важливою не лише для інвестора, а й для самого підприємства, адже її результатом є виявлення своїх слабких сторін та розроблення заходів, спрямованих на їх усунення. У підсумку це приведе до підвищення конкурентних переваг підприємства задля залучення додаткових інвестицій.

Формування інвестиційної привабливості підприємства необхідне для структурної перебудови підприємства, створення необхідної сировинної бази, вирішення соціальних проблем. Виходячи із цього, важливе місце у системі менеджменту підприємства займає процес управління інвестиційною привабливістю.

Питання управління інвестиційною привабливістю підприємств широко висвітлюються у працях таких вчених-економістів, як С. Бессонова, Л. Бурдонос, Н. Вецепура, В. Гончаров, Т. Городня, В. Дзеніс, О. Димченко, І. Єпіфанова, В. Зянько, Т. Китайчук, О. Кузьмін, А. Погребняк, Г. Поясник, Г. Роганова, Л. Семенчук, Г. Соболева, Н. Стеблюк, І. Ткачук, В. Янковська. Зазначені науковці досліджують сутність інвестиційної привабливості підприємства, розглядають методики її оцінювання, розробляють механізми підвищення її рівня. Разом з тим, особливий інтерес викликає відпрацювання на матеріалах

конкретних підприємств методик визначення інвестиційної привабливості, розроблених наукою.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є висвітлення особливостей процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства та розробка рекомендацій щодо її підвищення.

Для досягнення поставленої мети у кваліфікаційній роботі виконувались такі *завдання*:

- дослідити сутність інвестиційної привабливості підприємства та зміст управління нею;
- охарактеризувати фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства;
- розглянути методичні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості об'єктів ринку інвестицій;
- надати загальну характеристику діяльності ТОВ «Сантранс» на ринку автотранспортних послуг;
- охарактеризувати технічну базу ТОВ «Сантранс»;
- здійснити інтегральну оцінку інвестиційної привабливості підприємства;
- розробити рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства;
- провести розрахунок прогностичного інтегрального показника інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс».

Об'єкт дослідження – процес управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Сантранс».

Предмет дослідження - теоретико-методичні засади та прикладні аспекти підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

Методи дослідження. При підготовці кваліфікаційної роботи бакалавра застосовувались такі наукові методи дослідження: теоретичного узагальнення – при дослідженні сутності понять «інвестиційна привабливість підприємства» та «управління інвестиційною привабливістю»; економіко-статистичні методи – при проведенні аналізу фінансового стану ТОВ «Сантранс»; метод експертних

оцінок – при формуванні системи показників оцінки інвестиційної привабливості підприємства та встановленні їх вагомості; табличний та графічний методи – для унаочнення результатів дослідження.

Інформаційна база дослідження включає законодавчі та нормативно-правові акти, наукову літературу з проблематики роботи, матеріали фінансової звітності досліджуваного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці для ТОВ «Сантранс» заходів для підвищення рівня інвестиційної привабливості, крім того, рекомендаціями та висновками дослідження можуть скористатися й інші підприємства транспортної галузі.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 12 рисунків, 18 таблиць та 2 додатки. Перелік використаних джерел налічує 62 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність та зміст управління

Термін «інвестиційна привабливість підприємства» став використовуватись в Україні з початком становлення процесів приватизації. Пізніше, коли в країну почали надходити іноземні інвестиції, виникла необхідність реального розуміння інвесторами фінансово-економічного стану підприємства, у розвиток якого передбачалось вкладати кошти, з метою запобігти значним інвестиційним ризикам. Як зазначають Т. А. Городня та Р. Б. Годунько, «стратегічного інвестора завжди цікавить привабливе підприємство в інвестиційно привабливій галузі та регіоні» [12, с. 197].

На сьогодні в науковій літературі відсутній єдиний підхід до трактування сутності поняття «інвестиційна привабливість підприємства». Так, В. О. Дзеніс, О. О. Дзеніс та О. А. Шестакова визначають інвестиційну привабливість підприємства (ПП) як «сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів» [14, с. 24].

На думку Л. І. Бурдонос та В. М. Виноградньої, інвестиційна привабливість підприємства – це «сукупність кількісних та якісних показників, які характеризують не тільки фінансово-економічний стан підприємства, а й техніко-економічне забезпечення виробництва, якість та конкурентоспроможність продукції, рівень маркетингового, кадрового, інфраструктурного, правового забезпечення та ефективність використання сучасних інформаційних технологій для налагодження контактів з інвесторами» [6, с. 49].

І. І.Ткачук та Ю. Г. Спіцина вважають, що «інвестиційна привабливість підприємства – це самостійна економічна категорія, що характеризується комплексом таких показників як: ефективність фінансового сегменту підприємства, прибутковість капіталу, рівень виплачуваних дивідендів, соціальні, інформаційні, техніко-організаційні та інші показники, на основі яких можна прийняти об'єктивне рішення про доцільність вкладання коштів у певний інвестиційний об'єкт» [49, с. 128].

В. М. Гончаров та М. М. Білоусова переконані, що інвестиційна привабливість підприємства «характеризується системою чинників, яка включає платоспроможність, стійкість фінансового стану, структуру виробництва, якість та асортимент продукції, ефективність використання сучасних інформаційних технологій для налагодження контактів з інвесторами» [10, с. 32].

За визначенням А. Г. Гончарук та А. А. Яцик, інвестиційна привабливість підприємства – це «об'єкт управління, який являє собою систему фінансових, економічних та інших відносин, що виникають у процесі забезпечення ефективного розвитку підприємства і задоволення вимог потенційних інвесторів» [11, с. 32].

Л. І. Семенчук визначає інвестиційну привабливість підприємства як «сукупність показників, що комплексно характеризують діяльність підприємства і показують доцільність вкладення в нього тимчасово вільних коштів» [44, с. 898].

Г. О. Роганова пропонує розглядати інвестиційну привабливість підприємства як «інтегральний показник, що позитивно характеризує в динаміці сукупність показників фінансової звітності, конкуренто- та кредитоспроможності суб'єкта підприємництва, з метою максимізації прибутку інвестора та мінімізації ризиків у майбутньому» [42, с. 30].

Своєрідним є визначення Г. Г. Соболевої, яка розглядає інвестиційну привабливість підприємства «як комплексну характеристику підприємства, яка дає підстави для перемоги в конкурентній боротьбі за інвестиційні ресурси на ринку на засадах врахування інтересів інвесторів» [45, с. 345].

О. В. Димченко та Ю. О. Тараруєв вважають, що інвестиційна привабливість підприємства – це «комплексна характеристика підприємства, що має такі суттєві ознаки, як залежність від конкретних умов здійснення інвестицій; визначення з врахуванням інтересів інвесторів та перспектив розвитку підприємства; можливість розрахування шляхом інтегрального показника на основі узагальнення кількісних та якісних факторів, що впливають на діяльність підприємства» [15, с. 212].

За результатами огляду визначень терміну «інвестиційна привабливість підприємства», які пропонуються вченими, можна зробити висновок про наявність декількох різних підходів до розкриття змісту цього поняття: факторного, інтегрального та порівняльного (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Підходи до визначення сутності поняття «інвестиційна привабливість підприємства»

Джерело: розроблено на основі [6; 11; 14]

За факторним підходом інвестиційну привабливість підприємства визначають як сукупність факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, за якими інвестор приймає рішення щодо вкладення ресурсів у це підприємство.

За інтегральним підходом інвестиційну привабливість підприємства

розглядають як інтегральну характеристику підприємства, в якій поєднані низка характеристик.

Прихильники порівняльного підходу розглядають інвестиційну привабливість підприємства, порівнюючи характеристики різних об'єктів інвестування.

Розглянувши сутність інвестиційної привабливості підприємства, перейдемо до характеристики змісту управління нею. Л. І. Бурдонос та В. М. Виноградня вважають, що це «процес цілеспрямованого впливу керівництва підприємства на систему фінансових, економічних та інших відносин, що виникають у процесі забезпечення ефективного розвитку підприємства і задоволення вимог потенційних інвесторів» [6, с. 50].

А. Г. Гончарук та А. А. Яцик процес управління ІПП відображають такою схемою (рис. 1.2).

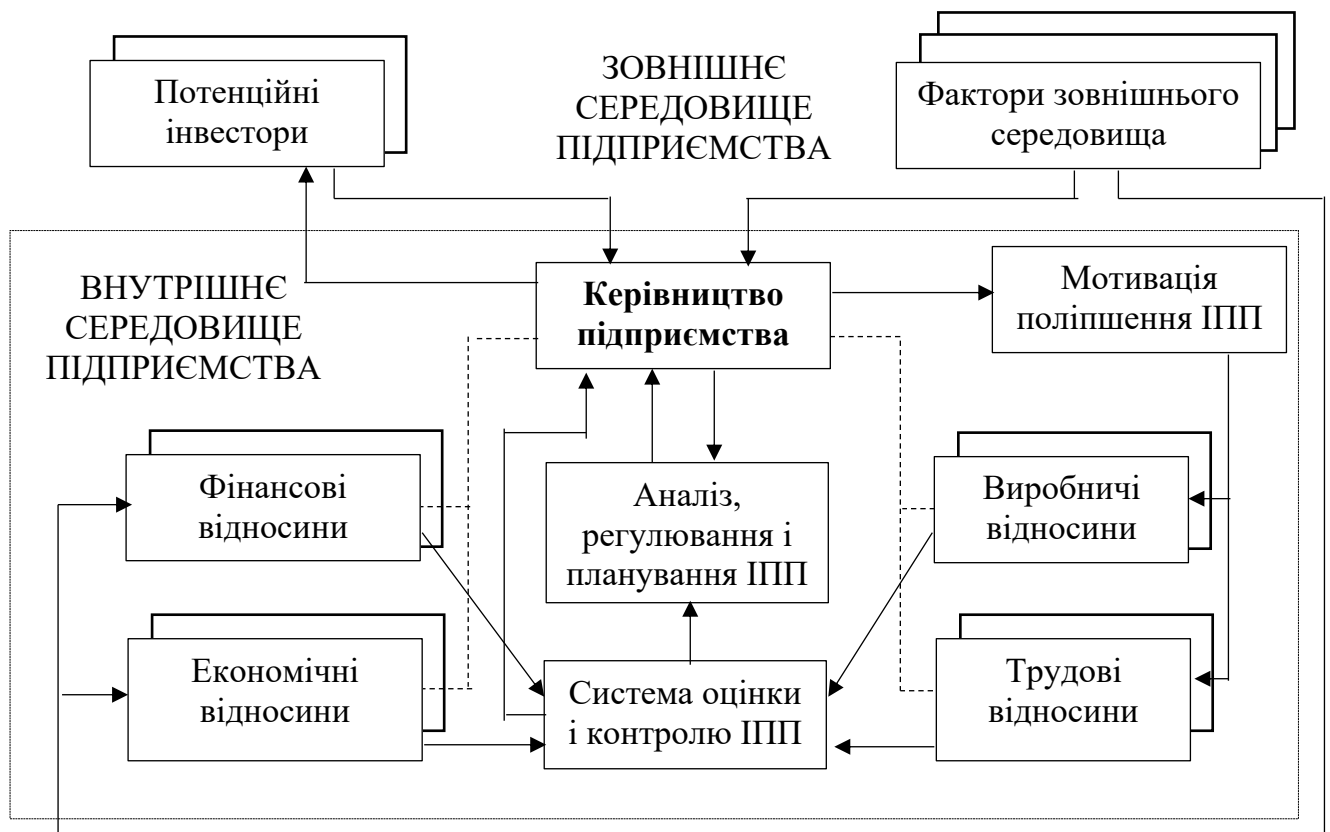

Рис. 1.2. Схема процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства

Джерело: [11, с. 31]

Із наведеної схеми видно, що як і в будь-якому процесі управління, тут задіяні основні функції управління:

- аналіз – дозволяє встановити відхилення фактичних значень показників, вибраних для оцінки ІПП від нормативних та здійснити пошук резервів підвищення інвестиційної привабливості підприємства;

- планування – конкретизує цілі забезпечення інвестиційної діяльності підприємства і завдання для конкретних суб'єктів управління;

- організація (організування) – функція, що забезпечує створення структури з управління ІПП, розподіл відповідальності та ефективного використання ресурсів;

- мотивування – спонукання виконавців та менеджерів до ефективної діяльності щодо досягнення цілей і завдань управління ІПП;

- оцінка і контроль – вимірювання рівня ІПП, контролювання та перевірка досягнутих цілей за певний період, порівняння фактичних результатів з очікуваними, коригування процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Таким чином, під поняттям «інвестиційна привабливість підприємства» пропонується розуміти комплексну характеристику підприємства, яка описується системою показників або за допомогою інтегрального показника і дає можливість інвестору прийняти об'єктивне рішення про доцільність вкладання коштів у цей інвестиційний об'єкт.

Управління інвестиційною привабливістю підприємства – це вплив менеджменту підприємства на забезпечення ефективного розвитку підприємства і задоволення вимог потенційних інвесторів.

1.2. Фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства

Ефективність управління інвестиційною привабливістю підприємства залежить від виявлення факторів, які на неї впливають. Детальний аналіз цих факторів дає можливість вибору адекватних механізмів її підвищення.

Звичайно, перш за все, управлінці розмежовують фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства на дві групи: позитивні та негативні. До факторів, які позитивно впливають на зміну інвестиційної привабливості, відносять:

- розвинуту виробничу інфраструктуру;
- невисокий рівень конкуренції на ринку;
- сприятливі природні умови регіону, в якому функціонує підприємство;
- велику чисельність населення в регіоні;
- високий рівень кваліфікації персоналу підприємства.

Негативний вплив на інвестиційну привабливість підприємства здійснюють такі фактори:

- нерозвинений ринок цінних паперів;
- ускладнена процедура реєстрації бізнесу;
- низький рівень економічної безпеки;
- негативний міжнародний рейтинг країни та інші.

Т. Г. Китайчук поділяє фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства на три групи: фінансовий стан, ринкове оточення, корпоративне управління (табл. 1.1).

У групу фінансового стану включені показники ліквідності, ділової активності та рентабельності.

Група факторів «Ринкове оточення» включає інвестиційний клімат регіону, географічний ринок збуту продукції, ступінь конкуренції на ринку та розвиток ринкової інфраструктури.

Фактори групи «Корпоративне управління» звичайно здійснюють вплив на інвестиційну привабливість акціонерних товариств.

Фактори інвестиційної привабливості підприємства

Групи факторів	Перелік факторів
Фінансовий стан	Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів
	Коефіцієнт поточної ліквідності
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності
	Коефіцієнт оборотності активів
	Рентабельність власного капіталу по чистому прибутку
	Рентабельність продажів по чистому прибутку
Ринкове оточення	Інвестиційний клімат регіону
	Розвиток інфраструктури
	Інвестиційна привабливість галузі
	Стадія життєвого циклу основного виду продукції
	Ступінь конкуренції на товарному ринку
	Екологічне навантаження на природне середовище
	Географічний ринок збуту продукції
Корпоративне управління	Частка державної власності в зареєстрованому капіталі товариства
	Частка акцій у вільному обігу на вторинному ринку
	Розмір винагороди членам ради директорів
	Фінансова прозорість і розкриття інформації
	Дотримання прав дрібних акціонерів з управління підприємством
	Дивіденди за фінансовий рік

Джерело: [20]

Також фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства поділяють на дві групи – зовнішні та внутрішні (рис. 1.3).

На внутрішні чинники підприємство може здійснити безпосередній вплив з метою підвищення своєї інвестиційної привабливості, а до групи зовнішніх входять міжнародні, національні та ринкові фактори, на які підприємство не має впливу.

Погоджуємось із Я. С. Левченко та О. М. Шершенюк в тому, що зовнішні фактори «використовуються для оцінки інвестиційної привабливості підприємства, головним чином, тоді, коли з'являється іноземний інвестор» [29, с. 236].

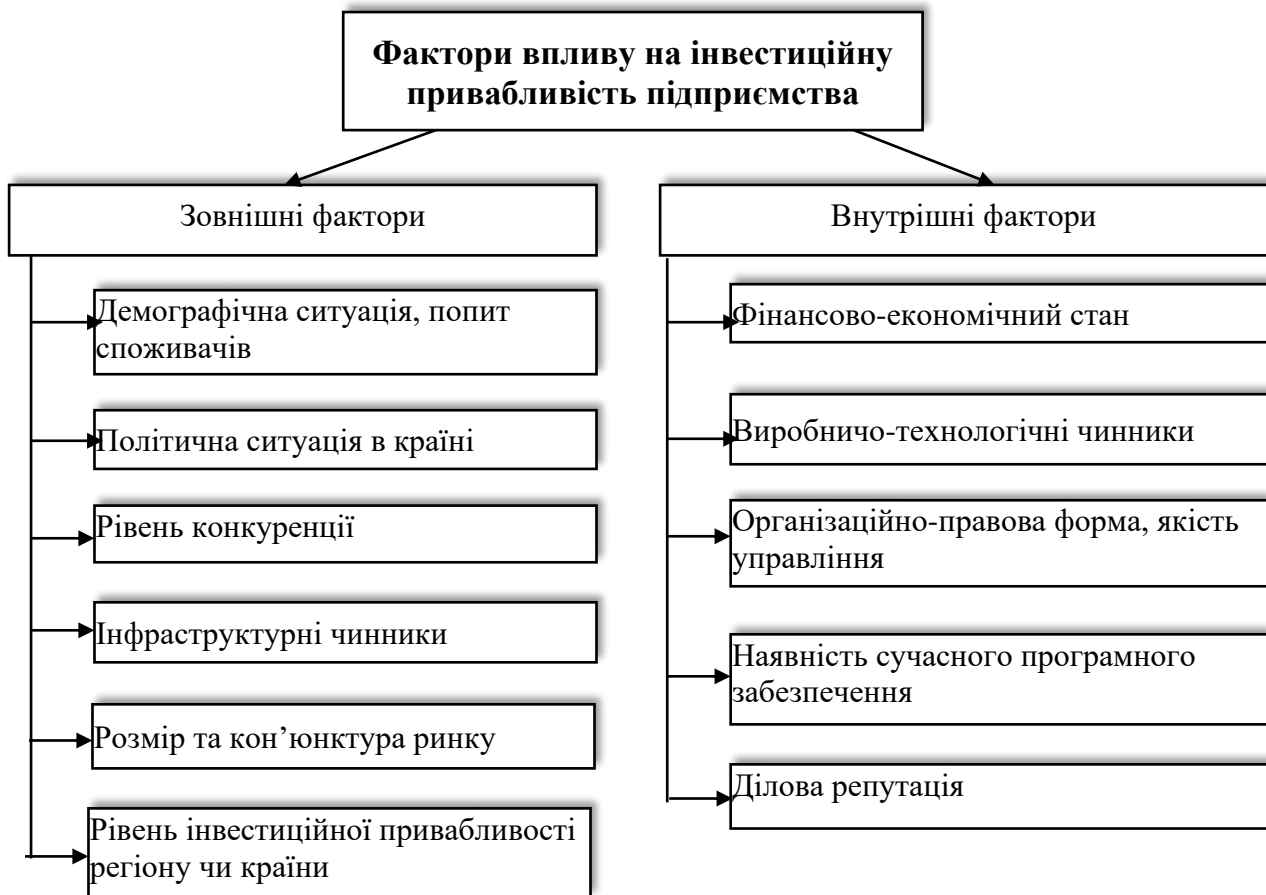

Рис. 1.3. Фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства
Джерело: розроблено за [10; 29]

Зовнішні чинники у їх сукупності становлять інвестиційний клімат країни або «комплекс умов, правил та принципів здійснення інвестиційної діяльності, що поширюються на всіх інвестиційних суб'єктів, що діють на певній території» [15, с. 210].

Якщо мова йдеться про значні суми іноземних інвестицій, які планується спрямувати на великі вітчизняні підприємства, тоді інвестори аналізують інвестиційну привабливість країни, в якій знаходиться це підприємство.

Визначення Індексу інвестиційної привабливості України проводиться із 2008 р. Європейською Бізнес Асоціацією. В опитуванні беруть участь директори найбільших міжнародних та українських компаній. Найвища оцінка складає 5 балів, що означає «дуже хороші перспективи для інвесторів». Дуже погані

інвестиційні перспективи – це 1 бал, а нейтральні перспективи оцінюються 3-ма балами.

Динаміка Індексу інвестиційної привабливості України за 2018-2023 рр. наведена на рис. 1.4.

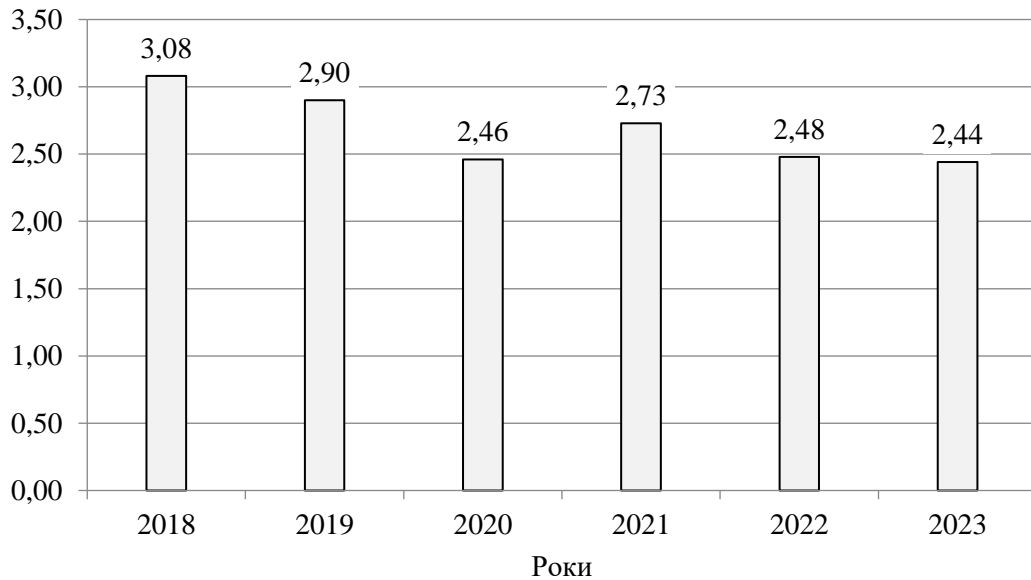

Рис. 1.4. Індекс інвестиційної привабливості України у 2018-2023 рр.

Джерело: побудовано за [19]

Як бачимо, найвища оцінка інвестиційної привабливості України була у 2018 р., індекс дорівнював 3,08 із 5-ти можливих. В наступні роки відбувалося незначне коливання показника, а з 2022 р. почалося його зниження. У 2023 р. його значення склало 2,44, тобто інвестиційний клімат в країні наближається до несприятливого.

Серед негативних факторів, які вплинули на зниження інвестиційної привабливості України, респонденти назвали такі:

- російська військова агресія;
- корупція;
- слабка судова система;
- труднощі з логістикою;
- обмеження валютних операцій.

Названо також п'ять факторів позитивного впливу на інвестиційну

привабливість України, зокрема:

- статус кандидата на вступ до ЄС;
- дерегуляційні ініціативи;
- діджиталізація державних послуг;
- скасування
- скасування мит і квот на український експорт Європейським Союзом та низкою інших країн;
- транспортний безвіз з ЄС.

На запитання «Чи продовжите інвестувати в Україну у воєнний час?» відповіді опитуваних розподілились так (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Відповіді респондентів на запитання «Чи продовжите інвестувати в Україну у воєнний час?»

Джерело: [19]

Отже, незважаючи на низьке значення Індексу інвестиційної привабливості України та продовження воєнної агресії росії 57% опитаних керівників великих компаній мають бажання продовжити інвестувати в українську економіку.

1.3. Методичні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості об'єктів ринку інвестицій

Одним із основних завдань інвесторів на ринку інвестицій є вибір об'єктів інвестування, передусім тих, які мають найкращі перспективи розвитку та можуть забезпечити найбільш високу ефективність інвестицій. Для цього проводиться оцінка інвестиційної привабливості підприємств та регіонів.

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства важлива не лише для інвесторів, а й для самого підприємства, на що звертає увагу В. В. Зянько (рис. 1.6).

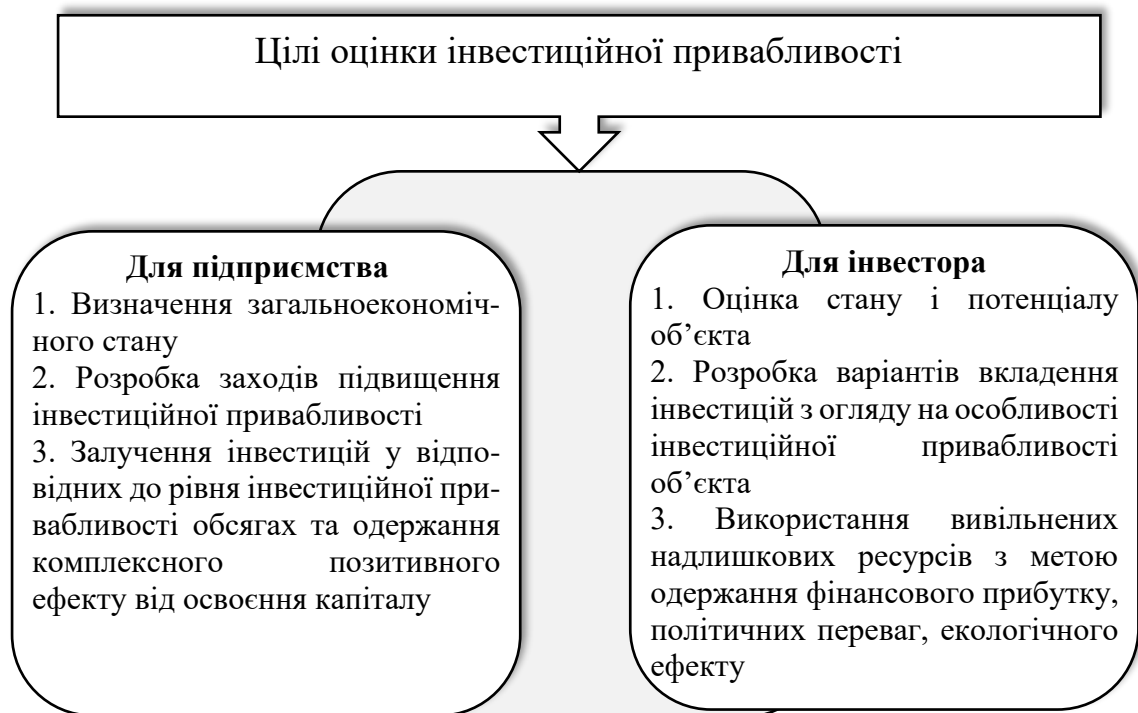

Рис. 1.6. Цілі оцінки інвестиційної привабливості для підприємства та інвестора
Джерело: [17, с. 256]

Для визначення інвестиційної привабливості підприємства українські та зарубіжні науковці пропонують різні методики, застосовуючи для цього різні показники, однак єдиного сучасного методичного підходу до оцінювання ІПП в Україні ще не розроблено. Перегляд низки джерел за цією тематикою дозволив

зробити висновок, що наявні методики можна умовно поділити на дві групи:

- 1) методика рейтингової оцінки інвестиційної привабливості;
- 2) методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

С. І. Бессонова для оцінки інвестиційної привабливості підприємства пропонує використовувати методику розрахунку інтегрального показника. Дослідниця зазначає, що для обчислення інтегрального показника доцільно використовувати сукупність таких показників:

- ліквідність, платоспроможність;
- коефіцієнт зносу основних засобів;
- забезпеченість ресурсами;
- ділова активність;
- фінансова залежність, автономність;
- рентабельність [4, с. 78].

Поділяємо думку І. Ю. Єпіфанової, що досить поширеним методом оцінки інвестиційної привабливості підприємства є метод експертних оцінок [16, с. 81]. Саме цей метод використано нами у кваліфікаційній роботі при проведенні оцінки ППТ ТОВ «Сантранс». Метод експертних оцінок полягає у наступному:

- експерт відбирає для аналізу найбільш значущі для підприємства показники;
- для кожного із відібраних показників встановлюється вагомість;
- проводиться розрахунок фактичних значень показників та порівняння їх із нормативними значеннями;
- за результатами аналізу формується висновок щодо рівня інвестиційної привабливості підприємства.

У публікації І. Ю. Єпіфанової також розглядаються недоліки застосування методів оцінки інвестиційної привабливості, які пропонуються зарубіжними вченими. На її думку, ці недоліки полягають у такому:

- більшість із них призначена для фінансових, а не реальних інвестицій;
- зарубіжні методики більше підходять для використання в умовах

стабільної економіки;

- значна кількість методик ґрунтується на аналізі показників фінансового стану, який проводиться за інформацією минулих періодів [16, с. 81].

В. О. Дзеніс, О. О. Дзеніс та О. А. Шестакова вважають за доцільне застосовувати рейтинговий метод, при цьому вчені рекомендують процес оцінки інвестиційної привабливості підприємства поділити на декілька послідовних етапів (рис. 1.7).

Рис. 1.7. Етапи проведення оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: побудовано за [14, с. 26]

Як бачимо, зазначені автори пропонують аналізувати доволі широкий діапазон характеристик та показників підприємства.

А. Ю. Погребняк зазначає, що при проведенні оцінки інвестиційної привабливості слід враховувати такі аспекти: привабливість продукції підприємства, кадрову, інноваційну, фінансову, територіальну та соціальну привабливість підприємства [36, с. 81].

Серед цих складових ППП варто виділити територіальну привабливість підприємств для інвесторів, яку дослідниця пропонує визначати за такими позиціями:

- віддаленість підприємства від основних магістралей, наявність під'їзних шляхів для транспортування вантажів;
- віддаленість підприємства від центру міста, де знаходяться органи місцевого самоврядування, керівна організація ринкової інфраструктури тощо;
- ціна землі, яка значною мірою диференціюється в залежності від вищезазначених критеріїв [36, с. 81].

Більшість науковців, розробляючи власні системи оцінки інвестиційної привабливості підприємства, орієнтуються на методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджену Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998 р. № 22 [30]. Методика передбачає розрахунок значення інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства на основі значень шести груп показників (табл. 1.2).

Ще одним нормативним документом, на основі якого рекомендується здійснювати оцінку ППП, є Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджене наказом МФУ та Фонду державного майна України від 26.01.2001 № 49/121 (у ред. від 4.01.2013 р.). Цим положенням передбачено здійснювати аналіз фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації та встановлені нормативні значення показників, які при цьому розраховуються [38].

Система показників для оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Групи показників	Назви показників
Показники оцінки майнового стану інвестованого об'єкта	Активна частина основних засобів
	Коефіцієнт зносу основних засобів
	Коефіцієнт оновлення
	Коефіцієнт вибуття
Показники оцінки фінансової стійкості (платоспроможності) інвестованого об'єкта	Коефіцієнт незалежності
	Власні оборотні засоби
	Коефіцієнт фінансування
	Коефіцієнт фінансової стійкості
	Показник фінансового лівериджу
Показники оцінки ліквідності активів інвестованого об'єкта	Коефіцієнт маневреності власного капіталу
	Поточний або загальний коефіцієнт покриття
	Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності
	Коефіцієнт покриття періодичних виплат
Показники оцінки прибутковості інвестованого об'єкта	Коефіцієнт прибутковості інвестицій
	Коефіцієнт прибутковості власного капіталу
	Операційна рентабельність продажу
	Коефіцієнт експлуатаційних витрат
	Коефіцієнт прибутковості активів
Показники оцінки ділової активності інвестованого об'єкта	Продуктивність праці
	Фондовіддача
	Оборотність коштів у розрахунках
	Оборотність виробничих запасів
	Оборотність власного капіталу
	Оборотність основного капіталу
Показники оцінки ринкової вартості інвестованого об'єкта	Дивіденд
	Коефіцієнт цінності акції
	Рентабельність акції

Джерело: [30]

Усі розраховані коефіцієнти (показники) заносяться до спеціальної таблиці і визначається рейтингова оцінка підприємства. Дотримання критеріального рівня кожного з коефіцієнтів дає певний відсоток (частка конкретного коефіцієнта в загальній кількості показників), недодержання оптимального значення коефіцієнта дає 0%.

Потім набрана сума відсотків сумується, найбільше значення рейтингової

оцінки складає 100%. Підприємству присвоюється рейтинг згідно певної рейтингової системи (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Рейтингова оцінка підприємства

Оцінка	Рейтинг	Характеристика
90 – 100 %	Високий	Висока платоспроможність, відмінний фінансовий стан
80 – 90 %	Достатній	Достатньо добрий фінансовий стан. Об'єкт з мінімальним ризиком
60 – 80 %	Задовільний	Задовільний фінансовий стан та рівень платоспроможності
40 – 60 %	Недостатній	Надійність підприємства викликає підозру, недостатній рівень платоспроможності. Високий рівень ризику
0 – 40 %	Поганий	Фінансовий стан поганий. Вкладення коштів у підприємство є надризиковим

Джерело: [38]

Як бачимо, за рейтинговою оцінкою підприємства поділяються на 5 груп. Найгірший рейтинг мають підприємства, в яких значення інтегрального показника не перевищує 40 балів чи відсотків. Вкладення коштів в такі підприємства є надризиковим.

Таким чином, у науковій літературі пропонуються різні підходи до проведення оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Найбільш поширеними серед них є методика рейтингової та інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «САНТРАНС»

2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства на ринку автотранспортних послуг

Транспортна компанія «Сантранс» функціонує на ринку вантажних автотранспортних перевезень з 2015 року. Організаційно-правова форма підприємства – Товариство з обмеженою відповідальністю, код ЄДРПОУ – 42000715, адреса – м. Київ, вул. Бережанська, 4.

Компанія здійснює вантажні перевезення по Києву, Київській області та Україні, здійснюючи доставлення як великих промислових вантажів, так і транспортування майна населення під час переїздів. Крім перевезень, ТОВ «Сантранс» надає клієнтам такі послуги:

- транспортне експедирування вантажів;
- збереження вантажів на своїх складах;
- пакування вантажів;
- страхування вантажів;
- відстеження руху вантажів в системі On-Line.
- надання в оренду спецтехніки (евакуаторів, автокранів, екскаваторів, самоскидів).

У своїй діяльності трудовий колектив ТОВ «Сантранс» сповідує такі цінності:

- прагнення до постійного розвитку;
- відкритість і простота;
- чесність і працьовитість;
- повага до клієнтів;
- любов до навколишнього світу.

ТОВ «Сантранс» має типову лінійно-функціональну структуру (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Схема організаційно-виробничої структури ТОВ «Сантранс»

Очолює підприємство директор, головна функція якого – організація всієї діяльності підприємства. Директор координує роботу всіх служб, затверджує стратегію розвитку підприємства, вирішує питання вдосконалення виробничого процесу.

Директору ТОВ «Сантранс» безпосередньо підпорядковуються головний бухгалтер, головний механік, начальники фінансового відділу, відділу продажів, адміністративно-господарського відділу, відділу кадрів, відділу матеріально-технічного забезпечення, слюсарно-механічного цеху.

Бухгалтерія веде облік руху матеріальних цінностей, всіх грошових розрахунків, здійснює розрахунки з персоналом по заробітній платі.

Фінансовий відділ займається плануванням виробничо-господарської діяльності, здійснює розробку балансу доходів і витрат підприємства, проводить аналіз основних економічних показників, аналіз фінансового стану підприємства, здійснює контроль за застосуванням тарифів та цін, контроль та нормування робочого часу працівників підприємства.

Відділу головного механіка підпорядковуються завідувачі гаражами та водії. Цей відділ здійснює управління технічними оглядами та ремонтами, відповідає за технічний стан автотранспортного парку та контроль витрат паливно-мастильних матеріалів.

Відділ кадрів розробляє концепцію кадрової політики і методи управління персоналом, планує кадрову політику, формує кадри, встановлює систему відносин між ними, веде облік кадрів: особового складу, зміни чисельності, відпусток, трудових книжок, заохочень і стягнень працівників.

Диспетчерська служба узгоджує роботу транспортних засобів на лінії: готує шляхові листи на кожен транспортну одиницю, що виходить на лінію; видає шляхові листи водіям; регулює роботу автомобілів на лінії (викликає у разі потреби автомобілі з іншого об'єкта), контролює випуск автомобілів на лінію, складає оперативні добові звіти про випуск автомобілів; приймає від водіїв шляхові листи; здійснює контроль за даними про величину пробігу автомобілів, часом роботи на лінії; приймає претензії від замовників щодо якості обслуговування.

Відділ матеріально-технічного забезпечення організовує постачання паливо-мастильних матеріалів, шин, запчастин до автомобілів.

Функціями відділу продажів є здійснення управління процесом продажів; організація зворотного зв'язку з клієнтами; контроль дебіторської заборгованості; прийом рекламацій; рекламна діяльність; розробка цін та тарифів; моніторинг цін конкурентів.

Ринок вантажних автомобільних перевезень, де функціонує ТОВ «Сантранс», є висококонкурентним ринком, на якому пропозиція транспортних послуг перевищує попит. Особливості цього ринку, крім високого рівня

конкуренції, полягають у різноманітності та мінливості умов укладання угод між автотранспортними підприємствами і споживачами послуг, а також у «тісному взаємозв'язку ринку автотранспортних послуг з товарними ринками, на яких діють відправники та одержувачі вантажів, що вимагає моніторингу поточного стану товарних ринків» [50, с. 139].

Ключовим елементом ефективної роботи на ринку вантажних перевезень в сучасних умовах є «використання розумних систем GPS-моніторингу автомобілів, програмного забезпечення для оптимізації логістичних маршрутів, а також онлайн-платформи для зручного замовлення та відслідковування вантажу» [41]. Отже, в умовах високої конкуренції та розвитку інноваційних технологій автотранспортне підприємство досягає конкурентоспроможності тільки за умови надання послуг високої якості та наявності переваг перед конкурентами. Основними перевагами ТОВ «Сантранс» можна назвати такі:

- наявність власного автопарку;
- робота без вихідних;
- персональний менеджер для кожного клієнта;
- наявність невеликих фургонів для оперативних та маловитратних перевезень;
- наявність спецтехніки для доставки складних вантажів;
- прийнятні ціни, акції, наявність різноманітних вигідних пропозицій для постійних клієнтів.

Основними конкурентами ТОВ «Сантранс» на ринку вантажних перевезень Києва та Київської області є ТОВ «Альянс Логістик» та ТОВ «Епко Trans».

У табл. 2.1 проведено оцінку конкурентних позицій ТОВ «Сантранс» за методикою Ж. Ж. Ламбена. Коефіцієнт конкурентоспроможності визначається відношенням бальних оцінок компаній до бальних оцінок лідера. Лідеру (фірмі, що отримала найбільшу кількість балів) присвоюється коефіцієнт 1. Високий рівень конкурентоспроможності досягається при значенні коефіцієнта від 1,0 до 0,9; середній рівень - від 0,9 до 0,7; низький рівень - нижче 0,7.

Таблиця 2.1

Оцінка конкурентних позицій ТОВ «Сантранс» за методикою Ж. Ж. Ламбена

Критерії оцінки	ТОВ «Альянс Логістик»	ТОВ «Enko Trans»	ТОВ «Сантранс»
1. Відносна частка ринку	5	4	4
2. Відмінні властивості послуг	4	4	4
3. Витрати	5	3	4
4. Ступінь освоєння технології	4	4	4
5. Канали товароруху	4	4	5
6. Імідж	5	4	5
Разом	27	23	26
Коефіцієнт конкурентоспроможності	1	0,85	0,96

Джерело: за результатами експертних оцінок

Проведена оцінка показала, що компанія «Сантранс» набрала 26 балів, а лідером слід визнати ТОВ «Альянс Логістик» (27 балів). Коефіцієнт конкурентоспроможності ТОВ «Сантранс» дорівнює 0,96, це означає, що компанія досягла високого рівня конкурентоспроможності на ринку вантажних перевезень.

Основні економічні показники діяльності компанії, розраховані на основі фінансової звітності (Додатки А-Б), наведені в табл. 2.2.

Із таблиці видно, що на підприємстві у 2023 р. спостерігається зменшення чистого доходу на 2709,5 тис. грн. або на 15,7%, у порівнянні із 2021 р. Негативна динаміка цього показника пов'язана із впливом війни на діяльність підприємства, зокрема із зменшенням замовлень на здійснення перевезень. Аналогічні зміни відбулися також і за показниками собівартості реалізованої продукції та валового прибутку. Чистого прибутку підприємство отримало у 2023 р. 2416,0 тис. грн., що на 1257,3 тис. грн. менше, ніж у 2021 р.

Чисельність персоналу збільшилась за три роки на 2 особи, а у порівнянні із 2022 р., цей показник зменшився на 10 осіб. У ТОВ «Сантранс» намітилась тенденція до зниження показника продуктивності праці. У 2021 р. одним працівником, в середньому, створювалось 86,2 тис. грн. чистого доходу, а у 2023 р. – 71,9 тис. грн. або на 16,6% менше.

Основні показники діяльності ТОВ «Сантранс» за 2021-2023 рр.

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023 р. від 2021 р	
				Абс. зміни, +, -	Темпи приросту, %, +, -
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	17235,4	16800,0	14525,9	-2709,5	-15,7
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	10035,4	10112,3	9868,3	-167,1	-1,7
Валовий прибуток, тис. грн.	7200,0	6687,7	4657,6	-2542,4	-35,3
Чистий прибуток, тис. грн.	3673,3	2443,0	2416,0	-1257,3	-34,2
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	200	212	202	+2	+1,0
Продуктивність праці, тис. грн.	86,2	79,2	71,9	-14,3	-16,6

Таким чином, результати аналізу показали, що компанія є конкурентоспроможною на ринку вантажних перевезень, однак у 2023 р. відбулося зниження фінансових результатів її діяльності, що пов'язано із впливом війни та скороченням попиту на послуги.

2.2. Характеристика технічної бази ТОВ «Сантранс»

Основою технічної бази ТОВ «Сантранс» є власний автопарк та система складських приміщень площею 10 тис.м², які відповідають сучасним логістичним вимогам.

Автопарк ТОВ «Сантранс» включає:

- 6 автомобілів Рено та МАЗ вантажопідйомністю 20 тонн, які обслуговують міжміські рейси;
- 8 вантажних автомашин вантажопідйомністю від 6 до 20 т;
- 10 автомобілів типу «Газель» вантажопідйомністю від 1,5 т до 6 т.

Склад та структура основних засобів ТОВ «Сантранс» наведена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Склад та структура основних засобів ТОВ «Сантранс» за 2021-2023 рр.

Основні засоби	2021 р.		2022 р.		2023 р.	
	Залишкова вартість, тис. грн.	Частка, %	Залишкова вартість, тис. грн.	Частка, %	Залишкова вартість, тис. грн.	Частка, %
Будинки, споруди та передавальні пристрої	92,0	0,8	89,2	0,8	161,5	1,4
Машини та обладнання	2021,4	18,5	1928,6	17,3	1649,5	14,3
Транспортні засоби	7845,5	71,9	7982,0	71,6	8755,1	75,9
Інструменти, прилади, інвентар	288,0	2,6	334,4	3,0	57,6	0,5
Інші основні засоби	670,4	6,2	813,8	7,3	911,3	7,9
Всього	10917,3	100,0	11148,0	100,0	11535,0	100,0

Дані таблиці показують, що найбільшу частку в структурі основних засобів займають транспортні засоби: 71,9% у 2021 р. та 75,9% у 2023 р. На другому місці в цій структурі знаходиться група основних засобів «Машини та обладнання». Ці дві групи складають активну частину основних засобів, адже вони беруть безпоседню участь у процесі надання послуг ТОВ «Сантранс». Отже, частка активної частини основних засобів дорівнювала у 2021 р. 90,4%, а у 2023 р. – 90,2%.

Технічний стан основних засобів ТОВ «Сантранс» охарактеризуємо шляхом розрахунку коефіцієнта зносу. Коефіцієнт зносу ($K_{зн}$) відображає ту частку вартості основних засобів, яку списано на витрати виробництва в попередніх періодах. Він визначається за формулою (2.1):

$$K_{зн} = \frac{З_н}{ОЗ_п} \quad (2.1)$$

де $З_н$ – сума зносу основних засобів;

$ОЗ_п$ – первісна вартість основних засобів на початок періоду.

Значення коефіцієнтів зносу за групами основних засобів та в цілому по їх сукупності обчислені в табл. 2.4.

Аналіз зносу основних засобів ТОВ «Сантранс»

Основні засоби	На початок 2022 р.			На початок 2024 р.		
	Первісна вартість, тис. грн.	Сума зносу, тис. грн.	Коефіцієнт зносу	Первісна вартість, тис. грн.	Сума зносу, тис. грн.	Коефіцієнт зносу
Будинки, споруди та передавальні пристрої	111,4	19,4	0,17	248,5	87,0	0,35
Машини та обладнання	2965,9	944,5	0,32	2749,2	1099,7	0,40
Транспортні засоби	10595,5	2750,0	0,26	12407,3	3652,2	0,29
Інструменти, прилади, інвентар	336,6	48,6	0,14	99,3	41,7	0,42
Інші основні засоби	990,9	320,5	0,32	1095,7	184,4	0,17
Всього	15000,3	4083,0	0,27	16600,0	5065,0	0,31

Розрахунки показують, що у 2021 р. коефіцієнт зносу по всій сукупності основних засобів складав 0,27, а у 2023 р. він збільшився до 0,31. Це означає, що основні засоби ТОВ «Сантранс» зносилися майже на третину своєї первісної вартості. Найвищий рівень зносу спостерігається по групі «Інструменти, прилади та інвентар» ($K_{\text{зн}} = 0,42$) та по групі «Машини та обладнання» ($K_{\text{зн}} = 0,40$).

Технічний стан та інноваційність основних засобів підприємства формується в процесі їх відновлення. Коефіцієнт оновлення ($K_{\text{он}}$) основних засобів характеризує інтенсивність введення в дію нових основних засобів. Він показує частку введених основних засобів за певний період у загальній вартості основних засобів на кінець звітного періоду і визначається за формулою (2.2).

$$K_{\text{он}} = \frac{OZ_{\text{вв}}}{OZ_{\text{к}}} \quad (2.2)$$

де $OZ_{\text{вв}}$ – вартість введених основних засобів за звітний період;

$OZ_{\text{к}}$ – загальна вартість основних засобів на кінець періоду.

Коефіцієнт вибуття ($K_{\text{виб}}$) основних засобів характеризує інтенсивність вибуття основних засобів, тобто рівень вибуття тих основних засобів, які або морально застаріли, або зношені й непридатні для дальшого використання. Цей коефіцієнт обчислюється за такою формулою (2.3):

$$K_{\text{виб}} = \frac{OЗ_{\text{в}}}{OЗ_{\text{п}}} \quad (2.3)$$

де $OЗ_{\text{в}}$ – вартість основних засобів, які вибули;

$OЗ_{\text{п}}$ – вартість основних виробничих засобів на початок періоду.

Коефіцієнти оновлення та вибуття основних засобів у ТОВ «Сантранс» обчислені у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Коефіцієнти оновлення та вибуття основних засобів ТОВ «Сантранс»

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Первісна вартість на початок року, тис. грн.	12133,3	15000,3	15400,0
Первісна вартість на кінець року, тис. грн.	15000,3	15400,0	16600,0
Вибуло основних засобів, тис. грн.	85,0	108,8	217,3
Надійшло основних засобів, тис. грн.	2952,0	508,5	1417,3
Коефіцієнт оновлення, Кон	0,197	0,033	0,085
Коефіцієнт вибуття, Квиб	0,007	0,007	0,014

Аналізуючи таблицю 2.5, можна зробити висновок, що у ТОВ «Сантранс» у 2021 р. було виведено з експлуатації основних засобів первісною вартістю 85,0 тис. грн., або 0,7% від всієї вартості, а надійшло в цьому ж році основних засобів на 2952,0 тис. грн., тобто коефіцієнт оновлення був вищим, ніж коефіцієнт вибуття. У 2023 р. коефіцієнт оновлення теж перевищує коефіцієнт вибуття, однак рівень оновлення основних засобів дуже низький, лише 0,85%.

Забезпеченість підприємства основними засобами характеризується показником фондоозброєності праці, який обчислюється відношенням середньої вартості основних засобів до середньооблікової чисельності персоналу.

Основним показником ефективності використання основних засобів є фондovіддача (ФВ) – виробництво продукції на 1 гривню основних засобів (2.4):

$$\Phi B = \frac{BП}{OЗ} \quad (2.4)$$

де ВП – вартість виробленої продукції;

ОЗ – середньорічна вартість основних засобів.

Фондомісткість – це показник, обернений до фондovіддачі: він показує, скільки в середньому (за вартістю) використовується на підприємстві основних засобів для випуску продукції вартістю в 1 гривню.

Для оцінки ефективності використання основних засобів також використовують показник фондорентабельності, який визначається відношенням чистого прибутку до середньорічної вартості основних засобів (2.5).

$$R_{\text{оз}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ОЗ}} \quad (2.5)$$

де $R_{\text{оз}}$ – рентабельність основних засобів;

ЧП – чистий прибуток;

ОЗ – середньорічна вартість основних засобів.

Зазначені показники забезпеченості та ефективності використання основних засобів ТОВ «Сантранс» обчислені у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Показники забезпеченості та ефективності використання основних засобів
ТОВ «Сантранс»

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення (2023-2021), +, -
Чистий дохід, тис.грн.	17235,4	16800,0	14525,9	-2709,5
Чистий прибуток, тис.грн.	3673,3	2443,0	2416,0	-1257,3
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	200	212	202	+2
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	13566,8	15200,2	16000,0	+2433,2
Фондоозброєність праці, тис. грн.	67,8	71,7	79,2	+11,4
Фондовіддача основних засобів, грн.	1,27	1,11	0,91	-0,36
Фондомісткість, грн.	0,79	0,90	1,10	+0,31
Фондорентабельність, %	27,1	16,1	15,1	-12,0

Як показують результати аналізу, у ТОВ «Сантранс» підвищується рівень забезпеченості основними засобами: у 2021 р. в середньому на 1 працівника припадало 67,8 тис. грн. вартості основних засобів, а у 2023 р. цей показник досяг

значення 79,2 тис. грн., тобто на 11,4 тис. грн. більше.

Із таблиці також видно, що у ТОВ «Сантранс» знижується ефективність використання основних засобів. У зв'язку із зменшенням суми виручки від надання послуг та зростанням вартості основних засобів відбулося зменшення показника фондоддачі із 1,27 грн. у 2021 р. до 0,91 грн. у 2023 р. Відповідно, зросло значення показника фондомісткості із 0,79 грн. до 1,1 грн. Рівень рентабельності основних засобів дорівнював у 2021 р. 27,1%, а у 2023 р. цей показник склав

ТОВ «Сантранс» здійснює свою діяльність через систему філій, яких у підприємства зараз налічується чотири у таких містах: Дніпро, Миколаїв, Кривий Ріг та Львів. Всі філії ТОВ «Сантранс» працюють за єдиними затвердженими правилами. Оформлення й облік вантажу за всіма філіями проводиться за спеціально розробленою програмою, завдяки якій досягнуто значного прискорення процедур оформлення документів при здачі вантажу на склад і видачі вантажу в місті призначення. Усі філії оснащені сучасними робочими станціями, з'єднаними в єдину комп'ютерну мережу.

ТОВ «Сантранс» в своїй діяльності застосовує сучасні складські та транспортні логістичні підходи. На даний час фірма має 10000 кв.м складських площ, які знаходяться в ідеальному стані і відповідають усім необхідним вимогам. Офісні і складські приміщення знаходяться в межах міст, поруч з основними трасами, мають зручні під'їзні колії. Склади оснащені гідравлічними візками і спеціалізованими естакадами для завантаження і вивантаження великогабаритних і важких вантажів.

Зробимо висновок за результатами аналізу технічної бази підприємства. Основою технічної бази ТОВ «Сантранс» є власний автопарк та система складських приміщень, які відповідають сучасним логістичним вимогам. На підприємстві підвищується рівень забезпеченості основними засобами, однак ефективність їх використання стала знижуватися. Відбувається зменшення значень фондоддачі та фондорентабельності.

2.3. Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс»

Для розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» в якості методичної бази використано Методику інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджену наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій [30].

Як вже зазначалось у попередньому розділі кваліфікаційної роботи, методика передбачає визначення інтегрального показника за отриманою сукупністю коефіцієнтів фінансового стану підприємства. Інтегральний показник інвестиційної привабливості визначається у балах за 100-бальною шкалою. Значенню 100 балів відповідає максимальний рівень інвестиційної привабливості підприємства, а 0 балів – мінімальний.

Згідно методики, показники оцінки фінансового стану поділяються на групи, в кожній групі вибираються для оцінки найбільш важливі для підприємства показники.

Усім групам показників оцінки інвестиційної привабливості підприємства, а також показникам, розміщеним у цих групах, присвоюються, залежно від їх вагомості, відповідні числові значення.

Формування системи показників для оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс», а також встановлення їх вагомості здійснено з використанням експертних оцінок. В якості експертів виступили фахівці підприємства: начальник фінансового відділу, головний механік та начальник відділу матеріально-технічного забезпечення. Для проведення оцінки вибрані найбільш значущі для підприємства показники, при їх формуванні враховувалась специфіка діяльності підприємства, стан розвитку кредитної системи, рівень розвитку ринку вантажних перевезень.

Отже, для оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» сформовані п'ять груп показників (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Сукупність показників для оцінки інвестиційної привабливості
ТОВ «Сантранс»

Джерело: сформовано з використанням експертних оцінок

Нормативні значення показників для визначення інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» наведені в табл. 2.7.

Отже, показники фінансового стану поділені на 5 груп: показники оцінки основних засобів, ліквідності активів, фінансової стійкості, прибутковості та ділової активності.

У підсумку показники оцінки прибутковості займають 23,0%, ділової активності – 22,0%, оцінки ліквідності та фінансової стійкості - по 20%, а показники оцінки основних засобів – 15,0%.

Нормативні значення інтегрального показника інвестиційної привабливості
ТОВ «Сантранс»

Групи показників	Назви показників	Частка показника, %
1. Показники оцінки основних засобів	1.1. Коефіцієнт зносу основних засобів	10,0
	1.2. Фондовіддача	5,0
	Разом по групі	15,0
2. Показники оцінки ліквідності	2.1. Коефіцієнт покриття	5,0
	2.2. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	5,0
	2.3. Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей	10,0
	Разом по групі	20,0
3. Показники оцінки фінансової стійкості	3.1. Коефіцієнт автономії	12,0
	3.2. Коефіцієнт інвестування	8,0
	Разом по групі	20,0
4. Показники оцінки прибутковості	4.1. Рентабельність активів	13,0
	4.2. Рентабельність продажів	10,0
	Разом по групі	23,0
5. Показники оцінки ділової активності	5.1. Коефіцієнт оборотності активів	12,0
	5.2. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	10,0
	Разом по групі	22,0
Разом	x	100,0

Джерело: за даними експертних оцінок

Для проведення розрахунків інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» значення показників, необхідних для оцінки, отримаємо за результатами діагностики фінансового стану підприємства. Основним джерелом інформації для аналізу фінансового стану послужили форми 1 та 2 фінансової звітності підприємства за 2021-2023 рр. (Додатки А-Б).

Показники групи оцінки основних засобів (коефіцієнт зносу основних засобів та фондовіддача) вже розраховані нами у попередньому підрозділі кваліфікаційної роботи.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності балансу ТОВ «Сантранс» проведено у табл. 2.8.

Показники ліквідності ТОВ «Сантранс» за 2021-2023 рр.

Показники	На 1.01. 2022 р.	На 1.01. 2023 р.	На 1.01. 2024 р.	Норма- тивний рівень	Відхилення значення 2023 р. від нормативу, +, -
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,8	0,9	1,3	1,0-2,0	- 0,7
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,6	0,7	1,0	0,6-1,0	-
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,09	0,2	0,2	0,2	-

Ліквідність – це здатність підприємства забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань. Коефіцієнт загальної ліквідності обчислюється відношенням суми оборотних активів до суми поточних зобов'язань і забезпечень. Він показує, чи достатньо оборотних активів для розрахунків за поточними зобов'язаннями. Оптимальне значення цього показника – 1,0-2,0.

Як видно з таблиці, значення коефіцієнта загальної ліквідності у ТОВ «Сантранс» складало у 2021 р. 0,8 (що недостатньо для забезпечення розрахунків), а у 2023 р. він дорівнював 1,3, тобто відповідав нормативу.

Коефіцієнт термінової ліквідності визначається відношенням грошових коштів, цінних паперів і дебіторської заборгованості до суми поточних зобов'язань і забезпечень. Оптимальне значення показника - 0,6-1,0. У 2023 р. цей коефіцієнт відповідав нормативному значенню.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності обчислюється відношенням грошових коштів та цінних паперів, які швидко реалізуються, до суми поточних зобов'язань і забезпечень. Він показує, яка частина поточної заборгованості може бути негайно погашена на конкретну дату. Цей коефіцієнт, за оцінками фінансових експертів, повинен бути на рівні 0,2-0,35 і у ТОВ «Сантранс» його значення відповідає нормативу.

Для забезпечення платоспроможності підприємства важливим є дотримання певного співвідношення кредиторської та дебіторської

заборгованостей. Вважається, що сума дебіторської заборгованості повинна бути більшою, ніж кредиторської, щоб у разі необхідності термінового погашення кредиторської заборгованості підприємство могло це здійснити за рахунок повернення коштів дебіторами. Порівняння зазначених показників відображено на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Порівняння дебіторської та кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги у ТОВ «Сантранс»

Із наведеного графіка видно, що у 2021 р. сума кредиторської заборгованості за товари роботи, послуги перевищувала суму дебіторської заборгованості на 879,7 тис. грн., або на 66,6%.

У 2023 р. кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги була більшою від дебіторської заборгованості на 667,5 тис. грн., або на 37,1% (в 1,4 рази).

Із проведеного аналізу можна зробити висновок, що фінансовому відділу ТОВ «Сантранс» необхідно посилити увагу до порівняльного аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. При цьому важливо, крім порівняння сум заборгованостей, також аналізувати причини їх виникнення та змін.

Проаналізуємо фінансову стійкість «Сантранс» шляхом розрахунку фінансових коефіцієнтів (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Показники фінансової стійкості ТОВ «Сантранс» за 2021-2023 рр.

Показники	На 1.01. 2022 р.	На 1.01. 2023 р.	На 1.01. 2024 р.	Нормативне значення
Коефіцієнт автономії	0,76	0,83	0,84	Понад 0,5
Коефіцієнт інвестування (забезпечення капіталом)	0,9	1,2	1,1	Понад 1,0
Сума власних оборотних коштів (ВОК), тис. грн.	-752,8	3483,5	4610,1	x

Алгоритм розрахунку зазначених показників з наведенням формул наводимо нижче.

Основним серед цих показників є коефіцієнт автономії (фінансової незалежності), який відображає частку власного капіталу у загальній його сумі (2.6).

$$K_{\text{авт}} = \frac{\text{Джерела власних коштів}}{\text{Загальна сума джерел}} \quad (2.6)$$

Коефіцієнт інвестування (K_i), характеризує ступінь покриття джерелами власних та прирівняних до них коштів величини основних засобів та інших необоротних активів (2.7). Якщо цей показник більше 1,0, то це свідчить про достатню кількість у підприємства власного капіталу.

$$K_i = \frac{\text{Джерела власних коштів}}{\text{Необоротні активи}} \quad (2.7)$$

Важливим показником фінансової стійкості підприємства є наявність власних оборотних коштів. Цей показник обчислюється як різниця між сумою оборотних активів та сумою поточних зобов'язань і визначає, яка частка оборотних активів сформована за рахунок власного та залученого капіталу.

Отже, аналіз фінансової стійкості ТОВ «Сантранс» показав, що всі коефіцієнти відповідають нормативним значенням і підприємство має власні

оборотні кошти. Незначне зниження відбулося за коефіцієнтами інвестування та маневреності власного капіталу.

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Сантранс» проведено у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Показники рентабельності ТОВ «Сантранс» у 2021-2023 рр.

Показники	Значення показників за роками			Абсолютні відхилення, +, -	
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022
Рентабельність, %:					
активів	27,8	13,6	11,7	-14,2	-1,9
продажів	21,3	14,5	16,6	-6,8	+2,1
витрат	71,7	66,1	47,2	-5,6	-18,9

Рентабельність активів розрахована відношенням чистого прибутку до середньорічної вартості активів підприємства, цей показник показує, скільки гривень чистого прибутку приносить 1 гривня активів.

Як видно із розрахунків, показник рентабельності активів ТОВ «Сантранс» дорівнював у 2021 р. 27,8%, у а у 2023 р. відбулося зменшення цього показника до 11,7%.

Рентабельність продажів – це відношення чистого прибутку до чистого доходу від реалізації продукції. Цей показник у 2023 р. дорівнював 16,6% і, у порівнянні із 2022 роком, відбулося його збільшення.

Рентабельність витрат визначається відношенням валового прибутку до собівартості реалізованої продукції підприємства. Цей показник зменшився із 71,7% у 2021 р. до 47,2% у 2023 р.

Отже, оцінка прибутковості ТОВ «Сантранс» показала, що у 2023 р. (порівнюючи із 2021 р.) збільшилась лише рентабельність продажів, а за показники рентабельності активів та витрат зменшилися.

Для оцінки інвестиційної привабливості підприємства обчислимо також показники ділової активності, зокрема оборотність активів та оборотність дебіторської заборгованості. Ці показники обчислюються діленням чистого

доходу на, відповідно, середню вартість активів та середню суму дебіторської заборгованості. Визначаються коефіцієнти оборотності (кількість оборотів за рік) та тривалість обороту у днях.

Зазначені показники розраховані у табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Показники ділової активності ТОВ «Сантранс» у 2021-2023 рр.

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютні відхилення, +, -	
				2022-2021	2023-2022
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	17235,4	16800,0	14525,9	-435,4	-2274,1
Середня вартість, тис. грн.:					
активів	13234,9	18002,0	20718,7	+4767,1	+2716,7
дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	1287,6	1363,5	1602,0	+75,9	+238,5
Коефіцієнт оборотності активів (оборотів/рік)	1,3	0,93	0,7	-0,37	-0,23
Тривалість 1 обороту активів (днів)	277	387	514	+110	+127
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (оборотів/рік)	13,4	12,3	9,1	-1,1	-3,2
Тривалість 1 обороту дебіторської заборгованості (днів)	27	29	40	+2	+11

Коефіцієнт оборотності активів показує скільки разів на рік здійснюється повний цикл виробництва, або скільки грошових одиниць реалізованої продукції приносить одиниця вартості активів. Він характеризує ефективність використання на підприємстві всіх наявних ресурсів.

У ТОВ «Сантранс» у 2021 р. кожна гривня активу принесла 1,3 грн. виручки від реалізації продукції, а у 2023 р. – лише 0,7 грн. Один оборот активів тривав у 2021 р. 277 днів, а у 2023 р. - 514 днів, що означає зниження ділової активності підприємства.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує скільки разів за рік дебіторська заборгованість перетворюється на грошові кошти. Як бачимо, цей коефіцієнт теж зменшується і, відповідно, збільшився середній строк

погашення дебіторської заборгованості з 27 до 40 днів.

За результатами проведених розрахунків проведемо оцінку інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс», заповнивши табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Розрахунок інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» у 2023 р.

Показник	Назва показника	Фактичне значення	Нормативне значення показника		Максимальна сума балів за показником	Фактична сума балів за показником
			min	max		
	1. Показники оцінки основних засобів					
1.1.	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,31	0,40	1,00	10,0	10,0
1.2.	Фондовіддача	Зниж.	Зростання		5,0	0
	Разом по групі				15,0	10,0
	2. Показники оцінки ліквідності					
2.1.	Коефіцієнт покриття	1,3	1,0	2,0	5,0	5,0
2.2.	Коефіцієнт абс. ліквідності	0,2	0,2	0,35	5,0	5,0
2.3.	Коефіцієнт співвідношення кредит. та дебіт.заборг-ті	1,4	0,3	1,0	10,0	0,0
	Разом по групі				20,0	10,0
	3. Показники оцінки фінансової стійкості					
3.1	Коефіцієнт автономії	0,84	Понад 0,5		12,0	12,0
3.2	Коеф. інвестування	1,1	Понад 1,0		8,0	8,0
	Разом по групі				20,0	20,0
	4. Показники оцінки прибутковості					
4.1.	Рентабельність активів	11,7	Більше 15%		13,0	0,0
4.2.	Рентабельність продажів	Зростає	Зростання		10,0	10,0
	Разом по групі				23,0	10,0
	5. Показники оцінки ділової активності					
5.1.	Коефіцієнт оборотності активів	Знижується	Зростання		12,0	0
5.2.	Коеф. оборотності дебіторської заборгованості	Знижується	Зростання		10,0	0
	Разом по групі				22,0	0,0
	РАЗОМ	x	x		100,0	50,0

Як показав аналіз, загальний рівень інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» складає лише 50,0 балів за стобальною шкалою, що відповідає недостатньому рівню. Вкладання коштів у підприємства з таким рівнем інвестиційної привабливості має для інвесторів високий рівень ризику, їх надійність з точки зору платоспроможності викликає підозру.

Тобто, можна зробити висновок, що ТОВ «Сантранс» має відносно низькі можливості для залучення додаткових інвестицій, а це зменшує його можливості щодо модернізації існуючих транспортних засобів та розширення спектра послуг, що можуть надаватися клієнтам.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ТОВ «САНТРАНС»

3.1. Розроблення рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства

Для розробки системи заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» необхідно проаналізувати, за якими показниками підприємство мало значення, менші за нормативні.

Основні втрати балів інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» наведені у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Основні показники, значення яких спричинили зниження інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс»

Показники	Втрати балів	У %
Фондовіддача	5,0	10,0
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей	10,0	20,0
Рентабельність активів	13,0	26,0
Коефіцієнт оборотності активів	12,0	24,0
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	10,0	20,0
Разом	50,0	100,0

Як бачимо, основними причинами втрати балів інвестиційної привабливості у ТОВ «Сантранс» є невисокий рівень рентабельності активів; недостатній рівень оборотності активів; перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською; зниження оборотності дебіторської заборгованості.

Аналіз показав, що основна втрата балів (26,0 + 24,0) пов'язана з недоліками в управлінні активами. Нереальність значного збільшення доходів в

умовах воєнного стану вимагає оптимізації (зменшення) вартості активів. Для цього потрібно здійснити пошук складових, які можна, наприклад, реалізувати, ліквідувати чи скоротити.

У кваліфікаційній роботі пропонуються такі напрями зміни активів та кредиторської заборгованості ТОВ «Сантранс» (рис. 3.1).

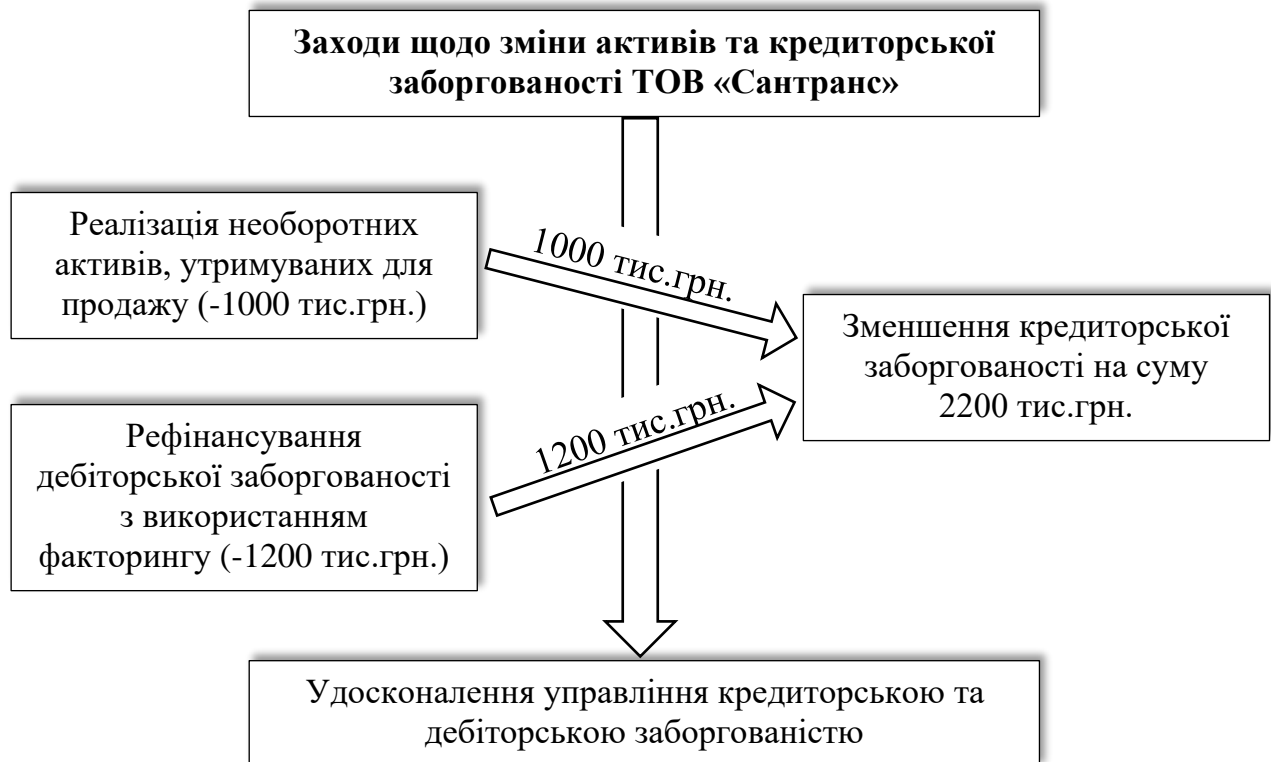

Рис. 3.1. Напрями зміни активів та кредиторської заборгованості ТОВ «Сантранс»

Одним із напрямів зменшення вартості активів ТОВ «Сантранс» є реалізація необоротних активів, утримуваних для продажу. У балансі підприємства станом на 31.12.2023 р. їх вартість складала 1000,0 тис. грн. (див. додаток А). Це частина обладнання станції технічного обслуговування, яка до 2022 р. функціонувала в структурі ТОВ «Сантранс».

Визнання та оцінка цього виду необоротних активів регулюється в Україні НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затвердженим наказом МФУ від 7.11.2003 № 617 [32]. На момент припинення діяльності СТО вартість обладнання була виведена із складу

необоротних активів і складала 3620,0 тис. грн., протягом 2023 р. частина обладнання була реалізована. Отже, пропонується у плановому періоді реалізувати необоротні активи, утримувані для продажу, а виручену від реалізації суму (1000 тис. грн.) спрямувати на погашення частини кредиторської заборгованості.

На зменшення інтегрального показника інвестиційної привабливості також вплинув показник «Співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей». Аналіз показав, що сума кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги в 1,4 рази більша від дебіторської заборгованості, тобто виникає проблема її скорочення.

Слід також додати, що за станом на початок 2024 р. в складі зобов'язань ТОВ «Сантранс» налічувалась прострочена кредиторська заборгованість, сума якої дорівнює 1500 тис. грн.

Як відомо, прострочення терміну виконання зобов'язань за договором товарного кредиту передбачає сплату підприємством неустойки. Отже, після реалізації обладнання СТО рекомендується отриману суму в 1000,0 тис. грн. спрямувати на погашення кредиторської заборгованості.

Зменшення суми кредиторської заборгованості можливо також досягти шляхом рефінансування дебіторської заборгованості із використанням факторингу та спрямуванням отриманої від факторингової компанії суми на погашення простроченої кредиторської заборгованості.

Розглянемо цей механізм більш детально.

Дебіторська заборгованість ТОВ «Сантранс» - це несплачені рахунки постійних клієнтів фірм-юридичних осіб за перевезення промислових вантажів. Загальна сума дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги склала на початок 2024 р. 1797,8 тис. грн.

Факторинг – це комплекс фінансових послуг, які факторингова компанія або ж банк надає підприємству, купуючи рахунки-фактури постачальника за відвантажену продукцію, виконані роботи чи надані послуги.

Згідно законодавства України здійснювати факторингові операції мають

право банки, фінансові установи, колекторські компанії та приватні підприємці.

Модель так званого «торгового факторингу» можна відобразити за допомогою наступної схеми (рис. 3.2).

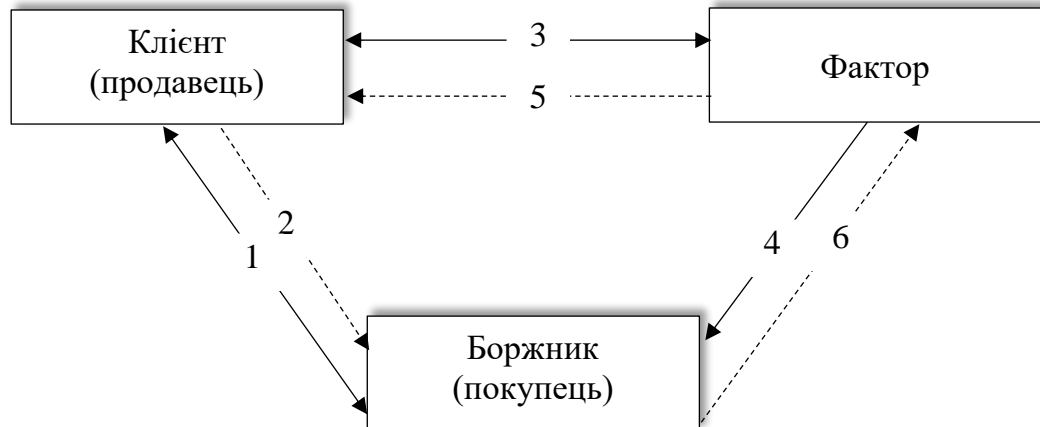

Рис. 3.2. Модель факторингу

Джерело: [22]

Пояснимо зміст операцій, наведених на схемі:

1. Продавець (ТОВ «Сантранс») укладає комерційні угоди з покупцями (замовниками послуг з вантажних перевезень);
2. Продавець поставляє товар (надає послуги з вантажних перевезень) та виставляє рахунок-фактуру на умовах з відстрочкою платежу;
3. Продавець відступає право грошової вимоги факторинговій компанії;
4. Факторингова компанія повідомляє покупця про відступлення та заміну кредитора в зобов'язанні;
5. Продавець негайно отримує аванс від факторингової компанії;
6. В день сплати рахунку-фактури покупець сплачує факторинговій компанії повну суму рахунку.

За здійснення факторингових операцій факторингова компанія стягує із постачальника певну плату, розмір якої залежить від низки факторів: розміру відсоткової ставки, терміну розрахунків, кредитоспроможності постачальника.

Плата за факторингове обслуговування складається із комісії за послуги та

відсотка по факторингу.

Факторингова операція у випадку укладення угоди ТОВ «Сантранс» із банком буде поділятися на такі складові:

- пред'явлення ТОВ «Сантранс» боргових вимог банку з метою їх перевідступлення;
- оцінка банком кредитоспроможності ТОВ «Сантранс» та укладення з ним договору факторингу;
- перерахування ТОВ «Сантранс» 70-90% суми боргових вимог, придбаних банком;
- виставлення банком боргових вимог для оплати їх покупцем;
- оплата покупцем виставлених банком боргових вимог;
- після отримання платежу від покупця банк перерахує ТОВ «Сантранс» залишок коштів (30-10%) за мінусом плати за факторингове обслуговування.

Актуальність використання факторингу для ТОВ «Сантранс» обумовлена збільшенням сум дебіторської заборгованості за період 2021-2023 рр. та необхідністю скоротити суму простроченої кредиторської заборгованості за рахунок отриманих від банку коштів.

Переваги факторингу як сучасного способу вирішення проблем збутової політики фірм впливають із його сутності, яка полягає в наданні банком трьох видів сервісу компаніям: фінансування оборотних коштів, покриття ряду ризиків, що мають місце в торгових операціях компаній і адміністративне управління дебіторською заборгованістю.

За оцінками експерта (бухгалтера ТОВ «Сантранс»), на даний час є можливість укладення угоди на послуги факторингу при обслуговуванні трьох компаній. Розмір дебіторської заборгованості за цими підприємствами на 1.01.2024 р. склав 1500 тис. грн.

Умови факторингової операції наступні:

- попередня оплата – 80 % від загальної суми боргу під 16 % річних;
- комісійна плата – 2 % від суми боргу;
- середній період дебіторської заборгованості – 30 днів.

Обчислимо загальну суму витрат на рефінансування дебіторської заборгованості в сумі 1500 тис. грн.

Комісійна плата становить:

$$1500 \times 0,02 = 30 \text{ (тис. грн.)}$$

Сума процентів по факторингу наступна:

$$(1500 \times 0,8) \times 0,16/12 = 15,6 \text{ (тис. грн.)}$$

Загальна сума витрат на рефінансування становить:

$$30 + 15,6 = 45,6 \text{ (тис. грн.)}$$

Отже, при витратах 45,6 тис. грн. є можливість зменшити суму дебіторської заборгованості на 1200 тис. грн. ($1500 \times 0,8$). Отримані від банку кошти можна спрямувати на зменшення кредиторської заборгованості.

В подальшому у ТОВ «Сантранс» необхідно удосконалювати управління кредиторською та дебіторською заборгованістю. Основні заходи у цьому напрямі наведені на рис. 3.3.

Рис. 3.3. Заходи, спрямовані на удосконалення управління кредиторською та дебіторською заборгованістю

Серед цих заходів коротко зупинимось на тих, що стосуються дебіторської заборгованості підприємства. Пропонується при формуванні політики управління дебіторською заборгованістю керуватися наступними правилами:

- оцінювати фінансовий стан контрагентів, яким надається відстрочка платежу;
- передбачати такі умови договору, щоб вони спонукали контрагентів уникати порушення термінів оплати;
- розробити на підприємстві Положення про управління дебіторською заборгованістю, в якому детально описати весь регламент управління, права та обов'язки співробітників, залучених до цього процесу.

Аналіз платоспроможності дебіторів повинен проводитись кредитною комісією, створеною для цього у ТОВ «Сантранс».

Для оцінки платоспроможності покупця кредитна комісія при укладанні угоди на співробітництво повинна запросити в цього підприємства баланс, довідку про обороти, розшифровку окремих статей балансу. На підставі цих даних досить швидко можна оцінити платоспроможність клієнта, розраховуючи стандартні фінансові коефіцієнти (ліквідності, платоспроможності, рентабельності, оборотності) та відслідковуючи динаміку основних показників.

Платіжний календар – це механізм, який дозволяє контролювати ліквідність компанії і максимально ефективно використовувати грошові кошти. Платіжний календар – це система управління грошовими потоками (надходженнями і виплатами) компанії. Платіжний календар відображає очікувані грошові доходи та витрати у плановому періоді і призначений для планування змін обсягу грошових коштів та майбутніх фінансових потреб. Він є засобом «ранньої діагностики» фінансового стану підприємства.

Якщо планується позитивне сальдо, то можна розраховувати на отримання додаткового доходу. Якщо ж на стадії проекту виявлено нестачу фінансових коштів, то у керівника є час для прийняття необхідних заходів.

Для впровадження платіжного календаря у ТОВ «Сантранс» потрібно виділити такі шість етапів:

I. Вибір періоду планування. Як правило, це квартал (місяць).

II. Планування обсягу надання послуг. Здійснюється за спеціальною методикою із урахуванням обсягу виробництва у періоді, що розглядається.

III. Оцінка грошових доходів. Охоплює наступні статті:

- реалізацію продукції, робіт, послуг;
- авансові платежі;
- дебіторську заборгованість наростаючим підсумком, що переходить із попереднього періоду планування (надходження коштів від покупців по простроченій заборгованості);
- кредити (під розрахункові документи в дорозі, під товарно-матеріальні цінності);
- інші надходження (асигнування із бюджету, надходження коштів від вищих організацій для надання тимчасової фінансової допомоги).

IV. Оцінка грошових витрат. Ця оцінка поширюється на наступні статті:

- поточна оплата закупівлі товарно-матеріальних цінностей (рахунків постачальників за паливно-мастильні матеріали, запасні частини);
- погашення кредиторської заборгованості, яка виникає внаслідок оплати закупок, зроблених у попередньому періоді;
- заробітна плата із нарахуваннями (фонд оплати праці, оплата відпусток, соціальне страхування, інші виплати);
- частина непрямих витрат підприємства, що оплачуються з поточного рахунку (допоміжні матеріали, витрати на поточний та капітальний ремонт);
- податкові платежі;
- виплата відсотків за кредити;
- капітальні витрати на технічне переозброєння, придбання обладнання.

V. Визначення грошового сальдо. Грошове сальдо – це різниця між сумами надходжень та витрати за період планування.

VI. Підбиття підсумків. На цьому етапі з'ясовується, чи буде у підприємства надлишок або нестача коштів.

Таким чином, у кваліфікаційній роботі для скорочення кредиторської заборгованості ТОВ «Сантранс» запропоновані наступні заходи: реалізація необоротних активів, утримуваних для продажу, зменшення простроченої кредиторської заборгованості шляхом рефінансування дебіторської заборгованості із використанням факторингу; впровадження заходів, спрямованих на удосконалення управління кредиторською та дебіторською заборгованістю.

3.2. Розрахунок прогнозного інтегрального показника інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс»

Запропоновані у кваліфікаційній роботі заходи в кінцевому рахунку були спрямовані на підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс». Тому для визначення економічної ефективності запропонованих заходів потрібно розрахувати прогнозний інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємства та порівняти його з фактичним, який у 2023 р. складав 50,0 балів.

Уточнимо, які показники діяльності ТОВ «Сантранс» зміняться внаслідок впровадження запропонованих заходів:

- сума кредиторської заборгованості зменшиться на 2200 тис. грн. за рахунок реалізації необоротних активів підприємства, утримуваних для продажу (на 1000 тис. грн.) та реструктуризації дебіторської заборгованості (на 1200 тис. грн.);

- сума дебіторської заборгованості зменшиться на 1200 грн. внаслідок факторингової операції;

- у підсумку вартість активів зменшиться на 2200 тис. грн.

Обчислимо значення показників, за якими відбулися втрати балів при розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс», тобто:

- коефіцієнта співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей;

- рентабельності активів;
- коефіцієнта оборотності активів;
- коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості.

При цьому припустимо, що на підприємстві не відбулося ніяких змін у доходах та прибутку. Розрахунок показників наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розрахунок прогнозних значень показників

Показники	Фактичне значення у 2023 р.	Прогнозне значення	Зміни, +, -
Сума кредиторської заборгованості за товари, роботи послуги	2465,3	265,3	-2200,0
Сума дебіторської заборгованості за товари, роботи послуги	1797,8	597,8	-1200,0
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей	1,4	0,4	-1,0
Чистий дохід, тис. грн.	14525,9	14525,9	-
Чистий прибуток, тис. грн.	2416,0	2416,0	-
Вартість активів, тис. грн.	20718,7	18518,7	-2200,0
Рентабельність активів	11,7	13,0	+1,3
Коефіцієнт оборотності активів	0,7	0,8	+0,1
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	8,1	24,3	+16,2

Розрахунки показують, що відбулися позитивні зміни у цих показниках, які входять до складу інтегрального показника інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс». Так, відбувається зростання всіх показників рентабельності, всіх показників оборотності, зменшилися коефіцієнти ліквідності, зріс показник продуктивності праці.

В таблиці 3.3 розрахуємо прогнозний інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс», використавши значення фінансових коефіцієнтів, отриманих в результаті впровадження запропонованих заходів.

Розрахунки показують, що по групі 1 «Показники оцінки основних засобів» сума балів залишається незмінною, адже змін в складі та вартості необоротних активів не планувалось.

Розрахунок прогнозного інтегрального показника інвестиційної привабливості
ТОВ «Сантранс»

Показник	Назва показника	Фактичне значення	Нормативне значення показника		Максимальна сума балів за показником	Фактична сума балів за показником
			min	max		
	1. Показники оцінки основних засобів					
1.1.	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,31	0,40	1,00	10,0	10,0
1.2.	Фондовіддача	Зниж.	Зростання		5,0	0
	Разом по групі				15,0	10,0
	2. Показники оцінки ліквідності					
2.1.	Коефіцієнт покриття	1,3	1,0	2,0	5,0	5,0
2.2.	Коефіцієнт абс. ліквідності	0,2	0,2	0,35	5,0	5,0
2.3.	Коефіцієнт співвідношення кредит. та дебіт.заборг-ті	0,4	0,3	1,0	10,0	10,0
	Разом по групі				20,0	20,0
	3. Показники оцінки фінансової стійкості					
3.1	Коефіцієнт автономії	0,84	Понад 0,5		12,0	12,0
3.2	Коеф. інвестування	1,1	Понад 1,0		8,0	8,0
	Разом по групі				20,0	20,0
	4. Показники оцінки прибутковості					
4.1.	Рентабельність активів	13,0	Більше 15%		13,0	0
4.2.	Рентабельність продажів	Зростає	Зростання		10,0	10,0
	Разом по групі				23,0	10,0
	5. Показники оцінки ділової активності					
5.1.	Коефіцієнт оборотності активів	Зростає	Зростання		12,0	12,0
5.2.	Коеф. оборотності дебіторської заборгованості	Зростає	Зростання		10,0	10,0
	Разом по групі				22,0	22,0
	РАЗОМ	x	x		100,0	82,0

Група 2 «Показники оцінки ліквідності» включає до свого складу коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, у 2023 р. його значення дорівнювало 1,4, а після впровадження запропонованих

заходів, ймовірно, зменшиться до 0,4, що відповідає нормативу за цим показником. Внаслідок цього загальна сума по групі 2 (показники ліквідності) стала дорівнювати 20,0.

По групі 4 «Показники оцінки прибутковості» відбулися зміни показника рентабельність активів, однак його прогнозне значення (13,0%) все ще не відповідає встановленому нормативу (вище 15,0%), тому загальна сума залишилася без змін, вона дорівнює 10,0%.

По групі 5 «Показники оцінки ділової активності» відбулися зміни коефіцієнтів оборотності активів та дебіторської заборгованості, їх значення зросли, внаслідок чого сума балів по цій групі дорівнює 22,0, тобто є максимальною.

Таким чином, в результаті впровадження запропонованих у кваліфікаційній роботі заходів інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» може досягти 82,0 балів, що на 32 бали більше, ніж у 2023 році. Можна вважати, що мету кваліфікаційної роботи досягнуто.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження зроблено такі висновки.

1. Під поняттям «інвестиційна привабливість підприємства» пропонується розуміти комплексну характеристику підприємства, яка описується системою показників або за допомогою інтегрального показника і дає можливість інвестору прийняти об'єктивне рішення про доцільність вкладання коштів у цей інвестиційний об'єкт. Управління інвестиційною привабливістю підприємства – це вплив менеджменту підприємства на забезпечення ефективного розвитку підприємства і задоволення вимог потенційних інвесторів.

2. У науковій літературі фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства поділяють на дві групи: позитивні та негативні. До факторів, які позитивно впливають на зміну інвестиційної привабливості, відносять: розвинуту виробничу інфраструктуру; невисокий рівень конкуренції на ринку; сприятливі природні умови регіону, в якому функціонує підприємство; велику чисельність населення в регіоні; високий рівень кваліфікації персоналу підприємства.

3. Негативний вплив на інвестиційну привабливість підприємства здійснюють такі фактори: нерозвинений ринок цінних паперів; ускладнена процедура реєстрації бізнесу; низький рівень економічної безпеки; негативний міжнародний рейтинг країни та інші.

4. Для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства розроблені різні методичні підходи. Найбільш поширеними серед них є методики рейтингової та інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Більшість науковців, розробляючи власні системи оцінки інвестиційної привабливості підприємства, орієнтуються на методику інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджену Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998 р. № 22.

5. Транспортна компанія «Сантранс» функціонує на ринку вантажних автотранспортних перевезень з 2015 року. Компанія здійснює вантажні перевезення по Києву, Київській області та Україні, здійснюючи доставлення як великих промислових вантажів, так і транспортування майна населення під час переїздів. Аналіз основних економічних показників ТОВ «Сантранс» показав, що компанія є конкурентоспроможною на ринку вантажних перевезень, однак у 2023 р. відбулося зниження фінансових результатів її діяльності, що пов'язано із впливом війни та скороченням попиту на послуги.

6. Основою технічної бази ТОВ «Сантранс» є власний автопарк та система складських приміщень, які відповідають сучасним логістичним вимогам. На підприємстві підвищується рівень забезпеченості основними засобами, однак ефективність їх використання стала знижуватися. Відбувається зменшення значень фондоддачі та фондорентабельності.

7. Для розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» в якості методичної бази використано Методику інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджену наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій. Формування системи показників для оцінки інвестиційної привабливості підприємства, а також встановлення їх вагомості здійснено з використанням експертних оцінок. Для оцінки сформовані п'ять груп показників: показники оцінки основних засобів, ліквідності активів, фінансової стійкості, прибутковості та ділової активності.

8. Розрахунок інтегрального показника показав, що загальний рівень інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» складає лише 50,0 балів за стобальною шкалою, що відповідає недостатньому рівню. Вкладання коштів у підприємства з таким рівнем інвестиційної привабливості має для інвесторів високий рівень ризику, їх надійність з точки зору платоспроможності викликає підозру. Підприємство має відносно низькі можливості для залучення додаткових інвестицій, а це зменшує його можливості щодо модернізації існуючих транспортних засобів та розширення спектра послуг.

9. Для розробки системи заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс» в роботі проаналізовано, за якими показниками підприємство мало значення, менші за нормативні. З'ясовано, що основними причинами втрати балів інвестиційної привабливості підприємства є невисокий рівень рентабельності активів; недостатній рівень оборотності активів; перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською; зниження оборотності дебіторської заборгованості.

10. Аналіз показав, що основна втрата балів пов'язана з недоліками в управлінні активами та кредиторською заборгованістю. Нереальність значного збільшення доходів в умовах воєнного стану вимагає оптимізації (зменшення) вартості активів. Для зменшення вартості активів запропоновано реалізувати необоротні активи, утримувані для продажу на суму 1000,0 тис. грн., а отримані від реалізації кошти спрямувати на погашення кредиторської заборгованості.

11. На зменшення інтегрального показника інвестиційної привабливості також вплинув показник «Співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей». Аналіз показав, що сума кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги в 1,4 рази більша від дебіторської заборгованості, тобто виникає проблема її скорочення. Зменшення суми кредиторської заборгованості запропоновано досягти шляхом рефінансування дебіторської заборгованості із використанням факторингу та спрямуванням отриманої від факторингової компанії суми на погашення простроченої кредиторської заборгованості.

12. Для визначення економічної ефективності запропонованих заходів розраховано прогнозний інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Сантранс». Розрахунки показали, що його значення може досягти 82,0 балів, що на 32 бали більше, ніж у 2023 році. Для інвестора таке значення означає, що об'єкт інвестицій має достатньо добрий фінансовий стан та мінімальні ризики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський Кодекс України 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Белінська С. М., Крисіна І. О. Управління прибутком підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2022/18.pdf.
4. Бессонова С. І., Комаров А. С., Сурган В. В. Поліпшення інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки*. 2023. № 1(38). С. 75–80.
5. Боденчук Л. Б., Боденчук С. В., Нідельчу В. В. Формування системи управління прибутком підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua>.
6. Бурдонос Л. І., Виноградня В. М. Управління інвестиційною привабливістю підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 30. С. 47-51.
7. Вецепура Н. В., Смагло Н. В. Підвищення інвестиційної привабливості підприємства з позицій стратегічного контексту. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. № 1(118). С. 57-64.
8. Вовк О. М., Ковальчук А. М., Комісаренко Я. І., Джулай А. В. Прибуток та рентабельність як детермінанти розвитку підприємства. *Modern Economics*. 2020. № 21. С. 37–44.
9. Воронкова Т. Є., Безпалько Н. Ю. Шляхи підвищення прибутковості підприємства в умовах нестабільного середовища. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 19. С. 42–44.
10. Гончаров В. М., Білоусова М. М. Інвестиційна привабливість підприємства. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.3/31.pdf>.
11. Гончарук А. Г., Яцик А. А. Інвестиційна привабливість промислового

підприємства як об'єкт управління. *Економіка харчової промисловості*. 2019. № 4. С. 29-33.

12.Городня Т. А., Годунько Р. Б. Діагностика інвестиційної привабливості підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 11. С. 196-200.

13.Джерелейко С. Інструментарій покращення фінансових результатів у системі зміцнення економічної безпеки підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 6. Том 1. С. 142-147.

14.Дзеніс В. О., Дзеніс О. О., Шестакова О. А. Міжнародна інвестиційна привабливість підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2017. Випуск 5. С. 23-29.

15.Димченко О. В., Тараруєв Ю. О. Інвестиційна привабливість підприємства як економічне поняття. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Випуск 3(71). С. 206-214.

16.Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В., Коваль К. С. Сучасні методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021, № 2. С. 80-85.

17.Зянько В. В., Слободянюк О. Е. Чинники інвестиційної привабливості підприємств кондитерської галузі. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 8. С. 255-259.

18.Івахненко С. В. Підходи до дослідження рентабельності підприємств в умовах воєнної економіки. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2022. Том 7. Випуск 1. С. 48-53.

19.Індекс інвестиційної привабливості України 2023. Європейська бізнес асоціація. URL: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2023/12/EBA-InvestIndex_-2023_UA.pdf.

20.Китайчук Т. Г. Інвестиційна привабливість: теоретичний аналіз та впливові фактори. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 54. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2781/2701>.

21.Козаченко А. Ю. Доходи суб'єктів господарювання: економічна сутність та класифікація. *Вісник Хмельницького національного університету*.

2021. № 6. Том 2. С. 35-43.

22. Концепція реформування регулювання факторингу в Україні. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua>.

23. Кошкалда Л. Ю., Радева О. Г. Методика аналізу точки беззбитковості. *Приазовський економічний вісник*. 2018. Вип. 6(11). С. 626-528.

24. Круш Н. П., Мурін О. О. Напрями та резерви підвищення прибутковості діяльності вітчизняних підприємств в умовах невизначеності. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2019. Випуск 23. С. 130-139.

25. Кубецька О. М., Остапенко Т. М., Зайченко Р. А. Підвищення прибутку з метою забезпечення економічної безпеки підприємства. *БізнесІнформ*. 2022. № 1. С. 287-293.

26. Кузьмін О. Є., Юринець О. В., Ємельянов О. Ю. Розвиток інвестиційної привабливості підприємств в умовах антикризового управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 10. С. 5-12.

27. Кушнір О. К., Мазур Н. А. Аналіз беззбитковості підприємницької діяльності в умовах змін. *Інфраструктура ринку*. 2022. Випуск 67. С. 120-125.

28. Ларіонова К., Капінос Г. Механізм управління прибутком підприємства. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 1. С. 120–128.

29. Левченко Я. С., Шершенюк О. М. Фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Випуск 6(17). С. 231-237.

30. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23.02.1998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98#Text>.

31. Мордань Є. Ю., Малиш Д. О., Рябуха А. Ю. Теоретичні основи системи управління прибутком підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 40. С. 384–391.

32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7.11.2003 № 617 (у ред. від 3.10.2007 № 1100). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>.

33. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Інвестиційна привабливість України: основні тенденції, проблеми та ключові вектори вирішення. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 1. С. 164-175.

34. Новіченко Л. С. Аналіз показників рентабельності підприємства: теоретичні та прикладні аспекти. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 5. Том 2. С. 254-259.

35. Парій Л. В. Управління прибутком підприємства в сучасних умовах. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2022. № 3-4(40). С. 86-92.

36. Погребняк А. Ю., Лопатюк В. С. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2023. № 26. С. 79-83.

37. Погріщук Г. Б., Волощук Р. Є. Управління фінансовими результатами як складник фінансового менеджменту підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 32. С. 348-355.

38. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджене наказом МФУ та Фонду державного майна України від 26.01.2001 № 49/121 (у ред. від 4.01.2013 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01#Text>.

39. Поясник Г. В. Аналіз методичних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва*. 2021. № 26. С. 133-141.

40. Проскуріна Н. М., Гнідкова А. В. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 43. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1761/1697>.

41. Ринок вантажних перевезень Києва: сучасні тенденції та виклики. URL:

<https://www.volynnews.com/news/all/rynok-vantazhnykh-perevezen-kyueva-suchasni-tendentsiyi-ta-vyklyky/>.

42. Роганова Г. О. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу, методичні підходи. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2019. № 4(24). С. 28-34.

43. Сайт Європейської Бізнес Асоціації. URL: <https://eba.com.ua/about-us/>.

44. Семенчук Л. І., Мороз С. О. Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінювання. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Випуск 11. С. 898-901.

45. Соболева Г. Г. Сутність управління інвестиційною привабливістю підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 6 (17). С. 342–346.

46. Сосновська О. О. Методичні підходи до діагностування фінансового стану підприємства. *«Modern Economics»*. 2019. № 14. С. 264-271.

47. Стеблюк Н. Ф., Опаренко В. В. Матрична модель оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Вісник економічної науки України*. 2019. № 2. С. 176-178.

48. Степаненко О. І., Дубовик М. Ф. Аналіз дебіторської заборгованості, її вплив на фінансовий стан та ділову активність підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2022. Випуск № 2(88). С. 116-125.

49. Ткачук І. І., Спіцина Ю. Г. Сутність поняття «інвестиційна привабливість підприємства». *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Випуск № 5(67). С. 124-129.

50. Шинкаренко В. Г., Мамедов М. А. Особливості конкуренції на ринку автотранспортних послуг. *Економіка транспортного комплексу*. 2021. Вип. 37. С. 133-147.

51. Янковська В. А., Гончарова Д. О. Основні умови інвестиційної привабливості українських підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 33. С. 335-339.

52. Balcerzak A. P. Quality of institutions in the European Union countries.

Application of TOPSIS based on entropy measure for objective weighting. *Acta Polytechnica Hungarica*. 2020. Vol. 17. No. 1. P. 101–122. DOI: 10.12700/APH.17.1.2020.1.6.5.

53. Bartlett W., Krasniqi B., Ahmetbasic J. Attracting FDI to the Western Balkans: special economic zones and smart specialization strategies. *Croatian Economic Survey*. 2019. Vol. 21. No. 2. P. 5–35. DOI: 10.15179/ces.21.2.1.8.

54. Bayar Y., Remeikienė R., Žufan J., Novotný M. Unemployment effects of greenfield and brownfield investments in post-transition European Union members. *Economics and Management Journal*. 2020. Vol. 23. Iss. 2. P. 4–16. DOI: <https://doi.org/10.15240/tul/001/2020-2-0014>.

55. Ciešlik A., Hien Tran G. Determinants of outward FDI from emerging economies. *Equilibrium Quarterly Journal of Economics and Economic Policy*. 2019. Vol. 14. No. 2. P. 209–231. DOI: <https://doi.org/10.24136/eq.2019.0102>.

56. Dias R. et al. Random walks and market efficiency tests: evidence on US, Chinese and European capital markets within the context of the global Covid-19 pandemic. *Oeconomia Copernicana*. 2020. Vol. 11. No. 4. P. 585–608. DOI: <https://doi.org/10.24136/oc.2020.024> Available from: https://www.researchgate.net/publication/370504004_International_Investment_Attractiveness_of_Ukrainian_Regions

57. Hintošová A. B., Sudzina F., Barlašová T. Direct and indirect effects of investment incentives in Slovakia. *Journal of Risk and Financial Management*. 2021. Vol. 14. Iss. 2. Art. 56. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm140200567>.

58. Hobbs S., Paparas D., Abo Elsoud M. E. Does foreign direct investment and trade promote economic growth? Evidence from Albania. *Economies*. 2021. Vol. 9. Iss. 1. Art. 1. DOI: <https://doi.org/10.3390/economies90100019>.

59. Iammarino S., Rodriguez-Pose A., Storper M. Regional inequality in Europe: evidence, theory and policy implications. *Journal of Economic Geography*. 2019. Vol. 19, Iss. 2. P. 273–298. DOI: <https://doi.org/10.1093/jeg/lby0213>.

60. Mulska O., Levytska O., Panchenko V. et al. Causality of external population migration intensity and regional socio-economic development of Ukraine. *Problems*

and Perspectives in Management. 2020. Vol. 18. No. 3. P. 426–437. DOI: [https://dx.doi.org/10.21511/ppm.18\(3\).2020.35](https://dx.doi.org/10.21511/ppm.18(3).2020.35)

61. Song Y., Deng R., Liu R., Peng Q. Effects of Special Economic Zones on FDI in Emerging Economies: Does Institutional Quality Matter? Sustainability. 2020. Vol. 12. Iss. 20. P. 1–21. DOI: <https://doi.org/10.3390/su122084096>.

62. Vasylytsiv T., Mulska O., Levytska O. et al. Factors of the Development of Ukraine's Digital Economy: Identification and Evaluation. Science and innovation. 2022. Vol. 18. No. 2. P. 44–58. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine18.02.044>

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «Сантранс» (ф. 1)

<i>Актив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На 31.12. 2020</i>	<i>На 31.12. 2021</i>	<i>На 31.12. 2022</i>	<i>На 31.12. 2023</i>
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	514,3	654,2	299,8	350,0
первісна вартість	1001	617,2	1097,3	1117,2	1666,3
накопичена амортизація	1002	102,9	143,1	987,4	1314,4
Незавершені капітальні інвестиції	1005				
Основні засоби	1010	9289,8	10917,3	11148,0	11535,0
первісна вартість	1011	12133,3	15000,3	15400,0	16600,0
знос	1012	2843,5	4083,0	4252,0	5065,0
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	3200,0	2620,0
Довгострокові біологічні активи	1020				
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030				
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040				
Інші необоротні активи	1090				
Усього за розділом I	1095	9804,1	11571,5	14647,8	14505,0
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	553,0	616,8	794,2	927,0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1254,4	1320,7	1406,3	1797,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130				
за виданими авансами					
з бюджетом	1135				
у тому числі з податку на прибуток	1136				
з нарахованих доходів	1140				
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	355,9	350,6	616,8	843,4
Поточні фінансові інвестиції	1160				
Гроші та їх еквіваленти	1165	303,3	293,4	725,0	526,3
Витрати майбутніх періодів	1170				
Інші оборотні активи	1190	20,6	25,5	15,4	12,5
Усього за розділом II	1195	2487,2	2607,0	3557,7	4107,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	3620,0	1000,0
Баланс	1300	12291,3	14178,5	21825,5	19612,0

Продовження додатка А

<i>Пасив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На 31.12. 2020</i>	<i>На 31.12. 2021</i>	<i>На 31.12. 2022</i>	<i>На 31.12. 2023</i>
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5200,0	5200,0	5200,0	5200,0
Капітал у дооцінках	1405				
Додатковий капітал	1410				
Резервний капітал	1415	660,4	680,5	709,0	750,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3338,5	4938,2	12222,3	10545,1
Неоплачений капітал	1425				
Вилучений капітал	1430				
Усього за розділом I	1495	9198,9	10818,7	18131,3	16495,1
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500				
Довгострокові кредити банків	1510				
Інші довгострокові зобов'язання	1515				
Довгострокові забезпечення	1520				
Цільове фінансування	1525				
Усього за розділом II	1595				
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	625,5	780,0	750,0	225,0
Поточна кредиторська заборгованість за:					
довгостроковими зобов'язаннями	1610				
товари, роботи, послуги	1615	2155,0	2200,4	2425,0	2465,3
розрахунками з бюджетом	1620	25,5	28,9	164,6	123,2
у тому числі з податку на прибуток	1621				
розрахунками зі страхування	1625				
розрахунками з оплати праці	1630				
одержаними авансами	1635				
розрахунками з учасниками	1640				
із внутрішніх розрахунків	1645				
Поточні забезпечення	1660				
Доходи майбутніх періодів	1665				
Інші поточні зобов'язання	1690	286,4	350,5	354,6	303,4
Усього за розділом III	1695	3092,4	3359,8	3694,2	3116,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700				
Баланс	1900	12291,3	14178,5	21825,5	19612,0

Звіт про фінансові результати ТОВ «Сантранс» (ф. 2)

І. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	2021	2022	2023
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	17235,4	16800,0	14525,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	10035,4	10112,3	9868,3
Валовий: прибуток	2090	7200,0	6687,7	4657,6
збиток	2095			
Інші операційні доходи	2120	4823,0	4715,9	5892,5
Адміністративні витрати	2130	1985,6	2103,0	2163,8
Витрати на збут	2150	620,4	565,2	739,8
Інші операційні витрати	2180	4834,5	5120,0	4341,2
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	4582,5	3615,4	3305,3
збиток	2195			
Дохід від участі в капіталі	2200			
Інші фінансові доходи	2220	8,4	2,8	5,1
Інші доходи	2240	95,5	213,4	7,9
Фінансові витрати	2250	26,8	87,2	14,8
Втрати від участі в капіталі	2255			
Інші витрати	2270	180,0	255,1	32,5
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4479,6	3489,3	3271,0
збиток	2295			
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	806,3	1046,3	855,0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305			
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3673,3	2443,0	2416,0
збиток	2355			